

VASÁR NAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazda és Földmives Szövetség.)
Telefon: 11—55—62.
Postatakarékpénztári csekk száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak a Képes Híradó-val, valamint a m. kir. földmivelségi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 4, félre 2, negyed-évre 1 P.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P

Budapest, 1939.

XX. évfolyam, 20. szám.

Május hó 14.

Teleki Pál gróf miniszterelnök beszéde nyitotta meg a választási mozgalmat

Amikor husz esztendővel ezelőtt vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország főméltósága kormányzója, az ország nagyjaival, élükön Teleki Pál gróf miniszterelnökkel, Szegeden kibontotta az ellenforradalom lobogóját és elindította diadalmas útjára azt az új magyar életet és feltámadást hirdető programot, amelyet, mint szegedi gondolatot fog a történelem összefoglalni,

Magyarország ujkori történelmének újabb korszakát nyitotta meg.

Azokban a napokban még javában dult az országban a vörös rémuralom; a trianoni szegénybénke kétbalkezes megteremtői még csak készültek az azóta eltelt két évtized megpróbáltatásait eredményező hőhémunkára, amikor már elvettették a mag, a szegedi gondolat, amelynek sokat ígérő természetéből ma már élvezheti a nemzet a gazdasági és katonai függetlenséget, szociálisabb életet, a zsidóság tullengésének megszüntetését és főként a Felvidék egyrészének és Kárpátjának visszaszerzését...

A szegedi gondolat, amely megteremtette a nemzeti egységet és amely most a Magyar Élet Pártja néven hív a diadalmas lobogó alá minden magyart, az első sikerek után, a fokozottabb munka újabb korszakának megkezdése előtt imponzáns nyilatkozott meg ismét Szegeden, Teleki Pál gróf miniszterelnök ajakáról. Ez a hatalmas beszéd, amelynek minden mondatát, minden szavát a szétmarcangolt, de régi nagyságát visszaküzdő akaró haza iránti szeretet és a sokat szenvedett, mellőzött, de a boldogabb jövőben lankadatlanul hívó fajta elhivatottságában való bizakodás hatotta át,

méltképpen nyitotta meg az új kor bevezetéséül szolgáló

képviselőválasztást és biztosítéka annak, hogy ebből a választási mozgalmából a Magyar Élet Pártja fölényes többséggel fog kikerülni,

mert elképzelhetetlen, hogy a magyar nép önmagát kárhoztassa az eddigi eredmények folytatásának elmaradására és önként mondjon le a szebb, boldogabb magyar jövőről, amely felé az első lépéseket ezernyi nehézség között sikerült már megtenni. Lehetetlen, hogy a szegedi gondolat ívelő pályája a reményeket keltő első nekilendülés után a végleges és teljes siker, a szentistváni birodalom kiépülése előtt megtorpanjon.

A nagyhangú ígérekkel operáló, pártoskodást hirdető politika csak egyesek érdekeit szolgálhatja és szolgálja, míg a szegedi gondolat — amelynek jegyében a Magyar Élet Pártja dolgozik — nem harcolni, hanem dolgozni akar és eddigi munkájával, eddigi eredményeivel bizonyítja, hogy egyedüli letéteményese a magyar jö-

vendőnek. Ezért van minden igaz magyarnak a Magyar Élet Pártja táborában a helye...

Önmaga és családja, hazája és minden magyar testvére ellen vét az, aki kivonja magát a nagy, közös mozgalomból.

A szegedi gondolat tette lehetővé, hogy a Trianonban halálra ítélt nemzet fennmaradhatott, de ez a gondolat képesítheti csak a nemzetet arra, hogy az országépítés most kezdődő korszakában is betölthesse hivatását. Erre szólította fel Teleki Pál gróf miniszterelnök Szegedről az ország népét és ezt a gondolatot hirdették mindazok, akik a Magyar Élet Pártjának lobogóját ezekben a napokban szerte az országban kibontották, hirdették és hirdetik a nagy, általános mozgósítás toborzóját:

Minden magyar dolgozzék a Magyar Élet Pártja jegyében, minden magyarért dolgozik a Magyar Élet Pártja!...

A miniszterelnök szegedi szózata

Tomboló lelkesedéssel fogadta és ünnepelte Szeged népe a kormány több tagjának kíséretében, a tiszparti városba érkező Teleki Pál gróf miniszterelnököt, a szegedi lajstrom vezetőjét. A miniszterelnök május 7-iki zászlóbontó beszédét a szegedi Városi Színházban mondotta el, de beszéde nyomán a nép tizezrei lelke-

sedtek a színház körül és a hatalmas Széchenyi-téren, ahová megafonok közvetítették a miniszterelnök szavait.

A nagygyűlést Széchenyi István dr., királyi közjegyző nyitotta meg, majd a miniszterelnök emelkedett szólásra, a hallgatóság páratlanul lelkes éljenzése közben.

BESZÉLŐ SZÁMOK

A Statisztikai Hivatal külforgalmi adatai szerint a mult év július óta folyó gazdasági év első kilenc hónapjának mérlege a következő: behozatalunk kilenc hónap alatt 340.3 millió pengőre rugott, ami 12.5 millióval marad el az előző gazdasági év hasonló időszakának forgalma mögött. Kivitelünk értéke a gazdasági év első háromnegyedrése alatt 413.5 millió pengő volt és ez 15.5 millióval csökkent az előző év forgalmához mérten. Ilyen módon a kiviteli többlet az idén 73.2 millió pengő a mult évi 76.2 millió pengős eredménnyel szemben.

Független, erős és önérzetes nemzet vagyunk!

A miniszterelnök beszéde bevezető részében hálával emlékezett meg Szeged husz év előtti szerepléséről; arról, hogy az ország feldarabolásakor a szűkebb hazájukat veszítették, így neki is, második hazájává lett. Ezért úgy érzi tehát, hogy hazulról szól az országhoz. A továbbiakban hivatkozott arra, hogy ezáltal is ugyanazt a programot hirdeti, mint husz évvel ezelőtt. Azóta lassan fölemelkedett a nemzet a veszett háború, Trianon és a kommunizmus mélységéből a nemzeti függetlenség, nemzeti erő, önérzet és a kívüllág által való megbecsülés lépcsőin. Büszkén állapította meg, hogy a saját lábunkon állunk, senkinek nem vagyunk elkötelezve semmire.

A külföld meggyőződött róla, hogy a magyarság békés, de kemény nemzet, amelynek barátságra nyújtott jobbja értékét, karja erőt, szava pedig az őszinteség egész súlyát jelenti. Nincs okunk hát a csüggedésre.

Rámutatott ezután a miniszterelnök arra, hogy tizenhét év előtti beszédében ugyancsak keresztény politikát hirdetett és ugyanazoknak a gondolatoknak a hangoztatásával kívánta visszaállítani a keresztény Magyarországot, mint amely gondolatokon épül fel a most becikkelyezett zsidótörvény indokolása.

A miniszterelnök ezután hangsúlyozta annak a szükségességét, hogy a jövőben több bizalom nyilatkozzék meg vele és általában a mindenkor miniszterelnök iránt és minden magyar ember részéről minden magyar ember iránt.

Bizalmat egymás iránt!

— Meg kell tanítani az embereket — ugymond — hogy

csak egymás iránti bizalommal és egymás iránti szeretettel lehet nagy dolgokat előrevinni. Bizalmatlansággal egymásnak csak ártani és az országot megbontani lehet.

Nem is fogom ezt túrni, s ha a bizalmatlansági légkör tovább tart, gondom lesz rá, hogy keményebb kézzel, vagy ha kell, ököllel is megszüntessem.

Hangoztatta ezután a miniszterelnök, hogy senki se foglalkozzék

mással, csak azzal, ami kötelessége azon a helyen, ahová az élet állította. Ilyen irányban kell és kívánja az ifjuságot nevelni az ifjusági szervezetek, bajtársi szövetségek és a kiépítendő leveinte-intézmény segítségével.

— A bizalmatlanság mellett a másik súlyos hiba a *fegyelem-hiány* — folytatta a miniszterelnök. — Mi jelvényeket viselünk össze-vissza, de azt tapasztalom, hogy *alig akad ember, aki meg is bicsüli a jelvényt, melyet visel. Ez fejelemzetlenség.*

Kifejtette ezután a miniszterelnök, hogy a magyar nép nem szabályozható teljesen egyformára, éppen ezért nem ellensége a pártoknak, de nem akarja, hogy az ország pártokra bomoljon.

Országfenntartás után országépítés

Beszédében megemlékezett a miniszterelnök arról is, hogy Trianon után a legelső kötelesség az volt, hogy észrevétessük magunkat és igyekezzünk barátokat szerezni. Azután fordult felénk először *Olaszország*, majd *Németország* és *Lengyelország* barátsága, amelynek előidőzésében része volt annak is, hogy bennünk értéket találtak. Most

az ugynevezett országfenntartás korából átmegyünk az építés, az új, nagyobb Magyarország megépítésének korszakába.

Megállapította Teleki Pál gróf, hogy a keresztény Magyarország kiépítésében is áttértünk a keresztényvédelemről a megszerzett pozíciók felelősségteljes betöltésének korszakába. Hangsúlyozta, hogy az elnyert pozíciók nem egyeseknek juttatott ajándékok, hanem megbízások a nemzet részéről. Azzal, hogy a színházban, moziban, sajtóban, gazdasági életben keresztények töltik be a vezető pozíciókat, még nem fejeződött be a program; kell, hogy a keresztény egységkel együtt a keresztény gondolat és keresztény életformák is bevonuljanak ezekbe a pozíciókba. A szociális feladatok részletezése során megállapította a miniszterelnök, hogy a szociális feladat lényege: a szeretet.

Az új országgyűlés letárgyalja a földreformot

Hangsúlyozta ezután a miniszterelnök, hogy Magyarország önállóságát semmilyen oldalról nem fenyegeti veszedelem; a tengelyhez való viszonyunkat továbbra is a legnagyobb bensőség és a legmelegebb barátság jellemzi. Magyarország a saját lábán jár. *Magyarország senkivel függőségi viszonyban nincs, nyugati határainak biztonsága minden tekintetben fennáll és biztosítva van.* Efelől mindenki nyugodt lehet — állapította meg a miniszterelnök

kemény, határozott hangon.

Ez a választás nem az ígéretek választása!

Hangoztatta ezután a miniszterelnök, hogy a földreform-javaslatot a most feloszlott parlament elé terjesztették, de

ugyanazt a javaslatot fogják betervezni az új országgyűlés elé és az új országgyűlés fogja azt letárgyalni.

A Kárpátaljának nyújtandó önkormányzat vázlatos ismertetése után a miniszterelnök bejelentette, hogy a *közigazgatást egyszerűsíteni* kell. A legnagyobb fontossága van annak, hogy a *hadserg fejlesztésére irányuló program, az öt-évesre méretezett beruházási hozzájárulási tervet rövidebb idő alatt hatjassék végre.* Különösen a hadserg fejlesztése bir nagy fontossággal, bár — mint ezt a kárpátaljai események bizonyítják — ma már bátran támaszkodhatunk hadseregünkre.

Pünkösdkor lesz a választás

A hivatalos lap május 5-iki száma a belügyminiszter rendeletét közli az országgyűlési képviselőválasztások idejének megállapításáról. A rendelet szerint a választásokat a következő napokon tartják meg:

a) Budapest, Debrecenben, Győrben, Hódmezővásárhelyen, Kecskeméten, Miskolcon, Pécsen és Szegeden május 28-án.

b) Békés vármegyében, Borsod, Gömör és Kishont vármegyékben, Csanád-Arad és Torontál vármegyékben, Fejér vármegyében, Székesfehérvár városában, Győr, Moson és Pozsony vármegyékben, Hajdu vármegyében, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyében, Somogy vármegyében, Sopron vármegyében és Sopron városában, Szatmár-Ugocsa és Bereg vármegyékben és Zala vármegye területén mind a lajstromos, mind az egyéni választókerületekben május 28-án.

c) Abauj-Torna vármegyében, Bács-Bodrog vármegyében és Baja városában, Baranya vármegyében, Bihar vármegyében, Csongrád vármegyében, Heves vármegyében, Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében, Komárom és Esztergom vármegyékben, Nógrád és Hont vármegyékben, Szabolcs és Ung vármegyékben, Tolna vármegyében, Vas vármegyében, Veszprém vármegyében és Zemplén vármegye területén mind a lajstromos, mind az egyéni választókerületekben május 29-én.

A pünkösdi ünnepek tehát megteremtik az új parlamentet, amely — pillanatig sem fér ehhez kétség — a magyar élet parlamentje lesz. A kisebbség „nagynevi” vezérei ugyanis — akik pedig hónapokon át követelték, hogy a kormány kérdezze meg az ország népét, mint vélekedik a helyzetről — akkor, amikor a kormány a legutóbbi nagyfontosságú eseménysorozattal lezártunk látván az ország történelmének egy szakaszát, valóban előterjesztést tett a Főméltóság Urnak a Ház feloszlására, az első megdöbbenés után sorra takarodót fújtak. Kiderült ugyanis, hogy soha a maihoz hasonlóan nehéz hely-

Nagy hatása volt a miniszterelnök beszéde ama részének, amelyben hangsúlyozta, hogy a közéleti szereplést soha nem kereste, de úgy véli, hogy a mai időkben mindenkinek, válogatás és késlekedés nélkül, ki kell állania arra a helyre, amelyre rendelik és ott meg is kell állania a helyét. Ugyanezt kéri minden polgártól: mindenki teljesítse kötelességét azon a helyen, amelyen áll.

A mostani választás nem az ígéretek választása lesz, hanem a munkakészség egyik megnyilvánulása.

A miniszterelnök két és félórás beszédét, amelyet sokszor szakított félbe a lelkes éljenzés és taps, szünni nem akaró, lelkes ünneplés követte.

A gyűlés után háromszázteritikes közebéd volt, amelyen számos lelkeshangu felkösztő hangzott el. A miniszterelnök ezután több egyesületben tett látogatást; mindenütt a legnagyobb lelkesedéssel és szeretettel fogadták.

Csáky István gróf külügyminiszter beszámolója

A képviselőház és felsőház külügyi bizottságának május 3-iki ülésén, amellyen a miniszterelnök és a kormány több tagjai is résztvettek, Csáky István gróf külügyminiszter hosszabb beszédben tájékoztatta a bizottságot a magyar kormányférfiak Rómában és Berlinben tett látogatásának lefolyásáról.

— A tengelyhatalmak — mondotta a külügyminiszter — olyan őszinte, sőt tüntető barátsággal és bizalommal fogadták a magyar kormány tagjait még a külsőségekben is, hogy ennek az önként megnyilvánuló baráteri érzelmek mellett kiérezhető politikai jelentősége van.

Majd így folytatta:

— A tengely az erős államok békéjét akarja. A világ színe előtt kimutatta, hogy nem őt terheli a felelősség, ha a nemzetközi helyzet nem úgy fejlődik, mint ahogy az a földrajz törvényei és az igazság parancsai szerint elvárható lett volna.

Romániával és Jugoszláviával szemben való viszonyunkról is nyilatkozott a külügyminiszter:

— Józán megértést óhajtottunk Romániával, barátságot Jugoszláviával.

Azt is kijelentette, hogy változatlanul ápoljuk a magyar-lengyel barátságot. S hogy szándékunkban van eddigi pozsonyi képviselőtünknek diplomáciai jeleget adni.

Szavait azzal a megnyugtatóssal fejezte be, hogy nyugodtan nézhetünk a jövő alakulása elé.

Schandl Károly dr. örökös felsőházi tag

A magyar falvak, tanyák kisembereinek régi és melegsivű támogatója, szószólója; a magyar szövetkezeti mozgalom vezére közéleti pályafutásának ujjabb, diszes állomására érkezett el: Schandl Károly dr. ny. földmívelésügyi államtitkár, az OKH alelnök-vezérigazgatóját, m. kir. titkos tanácsost a Kormányzó Ur Öfömlétsége a felsőház örökös tagjává nevezte ki. Schandl Károly dr. tehát a törvényhozás alsóházában kifejtett sokévi önzetlen és lankadatlan munka után a felsőház örökös tagjává válik és így a törvényhozásnak ebben a másik — nem kevésbé fontos — tényezőjében fogja folytatni tovább a kisemberekért és a szövetkezeti mozgalom minél tökéletesebb sikeréért való munkáját.

A magyar falvakban ez a kinevezés mindenütt osztatlan örömet és lelkesedést kelt; hiszen ország-szerte tudják és tapasztalták, hogy Schandl Károly dr. — bármilyen magasra ivelt is pályája, bármilyen nyire kiemelkedett is a kortársak sorából — soha nem távolodott el érzéseiben, közvetlenségében azoktól, akikért való fáradszhatatlan munkásságának eredményeképpen annyi, jól megérdemelt kitüntetés érte. Mint felsőházi tag is bizonyára arra a nagy és szinte felmérhetetlen hálás szeretetre lesz büszke, amellyel a föld népének megígért tizezrei kísérik lelkükben további pályafutását...

Magyar specialitás az Igmándi keserűviz
Természeti töménysége egyedül a világon
Forrástulajdonos:
SCHMIDHAUSER LAJOS, KOMÁROM
Kapható: nagy- és kisüveg.

TÓTH TIHAMÉR

Neve már életében fogalom volt, mint Pázmány Péteré, vagy Prohászka Ottokaré. Nem túrt díszítő jelzőt, s felette állt a foglalkozásbeli megkülönböztetés szükségességének is. A katolikus egyház megyéspüspöke volt az ősi Veszprémben, de alapjában sohasem szakadt el az ország szívéből, a fővárostól. Ide kötötte a rádió, s az, hogy apostoli munkásságát nem sajátíthatta ki egy város és egyetlen egyházmegye. Az egész országgé volt már régen. Minden igaz és nemeslelkű magyarnak, amíg az egész világ is magáénak nem vallotta sugárzó lelke erejét és melegeit szíve megértését. Műveit tizenöt nyelvre fordították le.

Senki sem volt a mai magyarok közül annyira a mai kor embere, mint ő. A magyar sorsot irányító és védő Uristen küldte, hogy az igaztalan csapásokban tévelygő lelkek irányítója s a csüggedő akaratok megszilárdítója legyen. A keresztény hitélet legmaibb kérdéseit fejtegette könyveiben és egyházi beszédeiben olyan szintizta magyarsággal és meggyőző erővel, hogy párja aligha akad az öt világrész irodalmában.

Az ifjúság nagy apostolának érezte és tudta mindenki. Munkásságának legjelentősebb része, amely külföldön is óriási sikert ért el, azokhoz szolt, akiknek a ma megpróbáltatásaiban leginkább volt szükségük reá: a magyar ifjakhoz.

Most, elköltözött az ifjúság nagy apostola az örökkévalóság honába. Testét a magyar földnek, lelkét Teremtőjének adta vissza. Esméi, felemelő gondolatai s megerősítő érzései azonban örökös kincsékné maradtak reánk, s neve elmulthatatlan ragyogással fog fényleni minden idők magyarsága közszeretében, megbecsülésében és méltó büszkeségében.

Tóth Tihamér néhány hónappal halála előtt töltötte be ötvenedik életévét. Régi nemesi családból származott, s aránylag rövid idő alatt tüneményes pályát futott be. A gyengédkedő Rott Nándor megyéspüspököt mult év májusiától helyettesítette. Örökébe pedig ez év elején lépett. Munkássága mindig sokoldalú és erősen kimerítő volt. Betegségét is hivatásának betöltése közben szerzte. Súlyos influenza támadta meg, amelyet önérejtő akart leküdeni és jóideig nem méltott figyelemre, amíg el nem hatalmasodott rajta. A budapesti Rókus-kórházba került és homloküreggyulladás miatt kétszer is végeztek rajta súlyos műtétet, hogy megmenthessék, de nem sikerült. Május 5-én visszaadta nemes lelkét teremtőjének. Haláloságánál a biboros hercegprímás és a miniszterelnök is felkereste, XII. Pius pápa pedig áldását küldte szenvedő testvérének. Magyarország kormányzója a halálesettel kapcsolatban részvétleviratot intézett a veszprémi káptalanhoz.

Tóth Tihamér megyéspüspököt május 9-én temették el a fővárosban, az egész ország mélyesége részvétele mellett. A gyászszertartást Serédi Jusztinián biboros hercegprímás végezte és ravatalánál lélekben ott könyvezett mindenki, akit valaha is megvizsgált, bátorított, felemelt és emberré tett Tóth Tihamér családtagos ékesszólása. Egy nagy emberrel, egy igaz magyarral ismét kevesebb...

Az igazságügyminiszter korlátozta a rögtönbíráskodást

Kik kerülnek a jövőben a rögtönítelő bíróság elé?

Az igazságügyminiszter a rögtönbíráskodás kihirdetése tárgyában folyó évi február hó 4. napján kelt rendeletét hatályon kívül helyezte és

a rögtönbíráskodást az ország egész területén a lőfegyver, robbantószer, illetve robbanóanyag (bomba, kézigranát, pokolgép stb.) használatával elkövetett gyilkosság és szándékos emberölés büntetetté, valamint a hatóságok, illetve a hatóságok közegei ellen felfegyverkezve elkövetett erőszak büntetetté korlátozta.

A gyilkosság büntetetté a büntetőtörvénykönyv értelmében az követi el, aki embert előre megfontolt szándékkal megöl, szándékos emberölés büntetetté pedig az, aki embert szándékosan megöl, szándékát azonban nem fontolta meg előre. A gyilkosság és szándékos emberölés büntette a kibocsátott rendelet értelmében abban az esetben esik rögtönítelő bíráskodás alá,

ha a gyilkosságot vagy szándékos emberölést lőfegyver, vagy pedig robbantószer, illetve robbanóanyag (bomba, kézigranát, pokolgép stb.) használatával követik el

és a rögtönbíráskodás kiterjed az ily gyilkosság és szándékos emberölés kísérletére, sőt két vagy több embernek ily gyilkosság elkövetésére irányított szövetségére is, ha a szövetséghez valamely

előkészületi cselekmény is járult.

A hatóság és hatóság közege elleni erőszak abban az esetben esik rögtönbíráskodás alá, ha azt felfegyverkezve követik el. Hatóságok és hatósági közegek alatt kell érteni úgy a közigazgatási hatóságokat, — legyenek azok akár állami, akár törvényhatósági vagy községi hatóságok — mint a bírói és katonai hatóságokat és mind ezeknek a közegeit is. Természetesen idetartoznak azok a hatóságok és azoknak a hatóságoknak a közegei is, amelyek a közrend és a közbiztonság fenntartására vannak hivatva, tehát a csendőri és rendőri hatóságok s ezek közegei is.

A hatóság, illetve hatósági közege elleni erőszak bűncselekményét a törvény értelmében az követi el, aki a hatóságot, annak tagját, vagy közeget akár erőszakkal, akár veszélyes fenyegetéssel akadályozza hivatásának jogszerű gyakorlásában, vagy ilyen módon kényszeríti valamely intézkedésre, vagy hivatalos eljárásában, avagy bosszúból hivatásának gyakorlása miatt tettlelesen bántalmazza.

Mindezeknél a cselekményeknél a rögtönbíráskodás nemcsak a tettesekre, hanem a felbujtókra és a bűnsegítőkre is kiterjed.

Aki ezeket a bűncselekményeket elköveti, rögtönítelő bíróság elé kerül és halálal büntetendő.

Mihez hasonlítható az európai s rajta keresztül a világhelyzet, amikor lapunk zárásával mérlegét felállítjuk?

Bizonyos, hogy szélcsend van. A nap azonban nem sűt és tornyosuló fellegek sem gomolyognak. Szürke és kiismerhetetlen az égbolt. Senki sem tudhatja, mit rejteget.

Európa drámájában szünetkőz van. Talán a világ közvéleményének jótékony kialakulása. Lehet, hogy

ezt érzi Szent Péter utóda, a római pápa, aki békét közvetít a szembenálló hatalmak között.

A londoni félhivatalos lap szerint felszólította Angliát, Franciaországot, Németországot, Olaszországot és Lengyelországot: oldják meg békésen a danzigi és a Földközi-tengeri kérdéseket.

Az előzetes puhatolódásokból máris megállapítható, hogy valamennyi megkérdéztet kormány lehetségesnek tartja a vitás kérdések békés megoldását. Nehézség csak az, hogy Németország a danzigi kérdést egyedül Lengyelországgal; Franciaország pedig a Földközi-tengerit közvetlenül Olaszországgal kívánja elintézni.

Berlin és Róma hangsúlyozza, hogy békét akarnak, de ha nem hagyják őket békén, akkor legyőzhetetlenek lesznek.

Mussolini mondja: „Fegyverekink

ereje kétségtelenül igen nagy, de még nagyobb szívünk elszántasága.“ Az angol hadügyminiszter szerint viszont a nemzetnek most „borjúnak” kell aludnia. Így fest a szélcsend.

Az események pedig a hónapok óta megszokott mederben kergetik egymást.

Ciano gróf és Ribbentrop német külügyminiszter az igazságon alapuló új európai rend létrehozásáról tanácskoznak. Másnap az angol alsóházban sürgetik a szovjettel való megegyezést. Ugyanakkor Tokió segélynyújtási ajánlatot tesz a szovjet-támadás ellen Berlinnek és Rómának.

A lengyel külügyminiszter válaszul Hitlernek: ragaszkodik elvi álláspontjához.

Hangoztatja az 1934. évi egyezményhez való hűségét. Róma baráti tanácsokat ad Lengyelországnak: ne tanúsítson tulságosan merev ellenállást a német javaslattal szemben.

Közben a szovjet elmozdítja Litvinov külügyi népbiztos, ami az angol—szovjet tárgyalások kudarcát jelenti egy időre. De nem szünteti meg a nyugati hatalmak bekerítő politikáját, amit az is nyilvánvalóvá tesz, hogy

német—olasz katonai szövetség létesül.

Az összefogást Tokió lelkesen ünnepli. Spanyolország pedig azzal te-

CHRYSANTHOL

folyékony piratrum permetször
0,5 %-os oldatban alkalmazandó!

**Biztos hatású bőrméreg
a szőlő, gyümölcsös és
kert szivó- és rágórovar-
kártevők ellen.**

Emberre és háziállatra teljesen veszélytelen! A legérzékenyebb növényfajtákra is teljesen ártalmatlan!

Kérjen részletes ismertetőt!

BIERMANN PÁC

Budapest, V, Légrady Károly-u. 9

szi nyomatékossabbá, hogy kilép a Népszövetségből.

A felvonásköz tehát elég változatos. Nem hiába modern dráma az előadás. Minden jelenetben összejátszik a nézőközönséggel, akinek nem mulattatására szolgál, hanem érdekbe vág.

A hazánkat közelebből érdeklő események Gafencu román külügyminiszter párisi tárgyalásainak eredménytelensége. Nem mert szint vallani egyik oldalra sem. Ezt vártuk tőle! S a szerb—horvát tárgyalások újabb megzakítása. Belgrad azonban bizakodik, hogy nincs minden elveszve. Ez a bizakodás kiséri római útjára Pál kormányzó herceget és feleségét.

És Szlovákia? Még mindig a Hlinka-gárdisták magyargyűlöletének fészke lehet?

Nem értjük. Így akarják szolgálni a világbékét? Egy csehül oldják meg. Ne felejtsek, hogy a határmenti kettős birtokosok zaklatása nemcsak örökjűk tartozik... Abba a „béke” kedvéért más is beleszólat... És bele is fog szólni!

Uj örökös felsőházi tagok.

A Kormányzó Ur a miniszterelnök előterjesztésére Bethlen István gróf, belső titkos tanácsost, volt miniszterelnököt; Schandl Károly dr., titkos tanácsost, nyugalmazott földmivelésügyi államtitkárt, az Országos Központi Hitelszövetkezet alelnök—vezérigazgatóját és Tomcsányi Vilmos Pál titkos tanácsost, volt igazságügyminisztert a felsőház tagjaivá életfogytiglan kinevezte.

Uj tízpengősök kerülnek forgalomba

Május 15-én kezd meg a Jegybank az új bankjegyek kibocsátását

A Magyar Nemzeti Bank az 1936. évi december 22-iki kelettel ellátott 10 pengős címletű bankjegyeinek kibocsátását főintézetnél és fiókin-tézetinél 1939 május 15-én megkezdi, az 1929 február 1-i kelettel ellátott 10 pengős címletű bankjegyeket pedig 1939 május 15-től kezdődőleg a forgalomból bevonja.

A bevonásra kitűzött időtartam a kormány hozzájárulásával 1939 november 30-ig terjed, amely időpontig a behívott bankjegyeket, úgy mint eddig, fizetéképpen el kell fogadni. Ennélfogva a Magyar Nemzeti Bank főintézte és fiókin-tézetinél a behívott bankjegyeket ugyancsak 1939 november 30-ig fizetéképpen, vagy kieserítés végett elfogadják.

Szobrot a falusi asszonynak!

Cegléd, május hó. **Asszonymunka**, — szoktuk általában mondani, ha a nőknek a gazdaság és ház körüli munkájáról szó esik. Pedig, ha átgondoljuk a dolgot, igazságosan csak azt állapíthatjuk meg, hogy az a bizonyos asszonymunka nem is olyan egyszerű, de nem is egészen könnyű feladat.

A magyar asszony mindenkor nemcsak élettársa volt férjének, nemcsak felnevelte a családot, hanem, ha a szokás úgy kívánta, bizony kivette és kiveszi részét a férfimunkából is. Hiszen jól tudja, hogy a magyar történelemben milyen szerepet tettek a Dobó Katicák, — akik férjeik oldalán küzdöttek a török ellen, — a másik oldalon pedig a magyarországi Szent Erzsébetek, akik jótékony-ságukkal, szociális tevékenységükkel jótettek azt, amit a kort irányító, illetve korszellemet diktáló férfi hibázott... Ezek mellett a kiemelkedő asszonyok mellett

nem tagadhatjuk meg elismerésünket a mindennapi életben és annak ugyszólván minden vonatkozásában tevékenykedő névtelen magyar asszony-millióktól,

akik akkor, amikor megküzdnek a gazdasági bajok török-veszedel-mével, egyben a családon belül és azon messze tulszárnyalón, az egész környezetük fájdalmait, bajait csökkenteni töreksenek, tehát a modern időknek megfelelően átformáltak egyesítik magukban a dobókaticái és szenterzsébeti lelkiséget.

Ezt a megállapítást, ha nem is ebben a formában, többször leszegezte már a **VASÁRNAP**, mégis különös örömmel kell rámutatnunk arra, hogy olvasóinknak egy régi és igen kedves ismerőse, a ceglédi **Kukla** Béni birtokos és jeles szakíró eddigi közléseitől függetlenül ugyanerre a megállapításra jutott egy levelében, amelyről véletlenül tudomást szereztünk. Meglátogattuk tehát a kitünő levélíró és megkértük, hogy fejtsse ki részletebben és saját tapasztalatainak adataival támassza alá ezt a fenti tényt.

Hányféle az „asszonymunka“?

— Csak a láthatja, hogy mennyire sokoldalú a tanyai, falusi asszony munkája, — feleli kérdésünkre jólvézetett kis gazdaságában **Kukla Béni** — aki ezt a munkát egy életen át figyelte és élvezte áldásait. Sajnos, bizony úgy van valahogyan a dolog, hogy a talán más gondokkal elfoglalt, talán a körülötte történő esemé-

nyeket nem vizsgáló ember annyira természetesen tartja az ember munkáját, hogy

észre sem veszi, hogy a falusi, tanyai ház és gazdaság körüli munkának talán a nagyobbik része „asszonymunka“.

Nehogy azt higgye azonban bárki is, hogy a magyar ember nem értékeli az asszonyok munkáját, hiszen valószínű, hogy csak tréfásan, talán azért, hogy el ne bizza magát az asszonynép, mondja, hogy „*eh, ez csak affle asszonymunka*“, mégis nem árt talán rámutatni arra hogy mi mindenhez is kell értenie és milyen sokoldalú minden kisgazdafeléség munkája.

— A tanyai asszony férjhezmenete után hamarosan elsősorban anya, de amellet természetesen jó feleség, segítőtársa is az urának. Mint ilyen, *gazdaasszony, szakácsnő, maktartónő, mosónő, varrónő, baromfivédelő, tehénfejő, tejkezelő, gyermekfelügyelő és házitartónő, háztartozó, leulesár, számtartó, pénztárnok, ellenőr*, — hiszen az asszony jobban tudja, mennyi pénz van az ember bukszájában, mint ő maga — *bevásárló, eladó, kertész* és bizony sok esetben földmivelő is egyszemélyben. Helyt kell állania mint *ápolónőnek, elsősegélyt nyújtó orvosnak*, de akár-hányszor neki kell eljárnia az adóhivatalban is, ha pedig a ház megrongálódik, az apróbb kömvésmunkát is ő végzi el, nem is beszélve a nagytakarításkori meszelésekről, pingálásokról.

A tanyai asszony egy napi munkarendje

— Ime: a tanyai, falusi asszony egy napi munkarendje: a tanyai, falusi házban legkorábban — általában hajnali négy órakor — az asszony kel fel. Ő kelti fel a férjét is, az esetleg benkosztos cselédét is. Felöltözés, mosdás után kitakarítja a lakást, az év nagyrésztben még lámpafénynél. Takarítás után megfeji a teheneket,

A nemzet rója le háláját a falusi asszony iránt

— Ez körülbelül és nagyjából a tanyai asszony egy-egy hétköznapja, amelyet azonban még megtéte a különféle alkalmi és ünnepi nagytakarítások munkája is. A falusi, tanyai magyar anya ezt a munkát végzi egy életen át, meg nem unva a sok-sok vesződséget, bosszúságot, mert állandóan az a cél lebeg a szeme előtt, hogy derék embereket neveljen gyermekeiből és valamit tudjon szerezni, juttatni is számukra. *Eppen ezért ezeknek az asszonyoknak a munkája olyan értékes a nemzet szempontjából, hogy azt szóval kifejezni nem is lehet.* Hiszen a tanyai, falusi magyar asszony a maga személyében semmi jutalomban vagy kedvezésben munkájáért nem részesül. Önzetlenül fárad és küzdökdi, hogy önálló életre alkalmas embereket neveljen, hogy fiaiban bátorlelkű védelmezőket, leányaiban magához hasonló családanyákat adjon a nemzetnek...

— Nagyon örülök és jólesik nekem és bizonyára a falvak, tanyák minden komolyan gondolkodó emberének, hogy a **Falu-Gazdaszövetség** felemeli sulyos szavát a mi asszonyaink mellett. Hogy szeretettel és elismeréssel akarja méltatni azt az „asszonymunkát“, amely egyesítve a magyar fal-

lehtűi, kannákba készíti a tejet és gondoskodik annak a tejszövetkezethez való elküldéséről. Amikorra ezzel elkészül, ébrednek a gyerekek. Igaz, hogy a nagyobbak maguk öltöznek és felöltöztetik a kisebbeket, eközben azonban rendszeresen többször is kitor a veszekedés, hancurozás, amelynek minden esetben az anya kénytelen véget vetni, s ha nem hallgatna anyai szívére, akárhányszor a sprönyellel kellene igazságot tennie a kicsinyek között. Most már elindul a férj, a nagyobbik gyerek, a cseléd a külső munkákra. A férj persze egy esetben sem mulasztja el kiadni az utasítást:

„*Aztán döbj még a teheneknék, meg a lovaknak is még egyszer*“ — pedig nagyon jól tudja, hogy az állatok ellátása is „asszonymunka“. Aztán hozzáteszi még férjúrám:

„*Aztán idejében megittassatok, ne-hogy megkérődzzenek itatás előtt az állatok!*“

„*Jól van, jól, — feleli nap mint nap az asszony — csak menjen, hiszen tudom én a dögöm mondás nélkül is.*“

— Pár óra múlva hazajönnek a külső munkáról reggelizni. Persze mindennek el kell akkorra készítenie lenni. Közben ki kellett elégiteni az apróságokat is és a fiúnak a lelkére kell kötni, hogy vigyázzon a rábizott sertésekre, a lánynak meg, hogy a lud- és libafélékre legyen gondja. Persze, ha a sertések, vagy a libafélék kárba mennek, újból kitor a háborúság a gyerekek között, s megint jön az igazságtéves ideje,

végül is szegény asszony kap ki, amikor az ember hazakerül, hogy miért nem vigyázottat jobban.

— Délután ujra kezdődik az állat-ételes, vacsorakészítés, ezernyi futkosás, bosszankodás. Vacsora után, amikor minden el van látva a ház körül, lefeküdték a gyerekek, a férj is lepihent, mert hiszen másnap ismét korán megy külső munkára, ejt-heti sorát az asszony a foltozásnak.

vakban, tanyákon, hol meg kint a határokon folyó *férfimunkával*, kiadja az ország kenyérért és becsüléért folyó évszázados nemzeti munka egészét... Szükségeinek és méltónak tartanám azonban azt, hogy

a **Falu-Gazdaszövetség** mozgalmat kezdeményezzen olyan irányban, hogy a falusi, tanyai magyar anyáknak, asszonyoknak szép teljesítménye, munkája egy művészi kivitelű szoborral örökítteték meg...

A gyönyörű gondolatot örömmel tesszük magunkévá és hiszünk, hogy hamarosan állni fog a névtelen magyar falusi asszony szobra, hirdetőve az idők végeze-téig, hogy a magyar nemzet hálás azoknak, akiknek köszönheti a dicső ösöket és akik mindenkor ezekhez az ösökhöz méltó utódokat fognak felnevelni...

Az ország e hét vasárnapján — május 14-én — ünnepli az **Anyák Napját**. A **Vasárnap** erre is gondolt, amikor a fenti beszélgetést közzétette.

BARTOSS KÁROLY

SUSZTER MARADJ A KAPTAFÁNÁL!

A vonaton hallottuk és sietünk továbbadni az alábbi jóízű kalandos történetet, amelyet egy *tisztviselő* mesélt el társaságának.

— Tavaly falun nyaraltunk. A gyerekek nagyon összebarátkoztak házigazdánk kecskéjével, amelynek tejet is megszerették. Amikor hazajöttünk pestkörnyéki lakásunkba, annyira hiányzott a kecske, hogy kénytelen voltam venni egyet. Nagybán és szép sikerrel folyt a barátkozás családom tagjai és a kecske között, annyira, hogy a gyerekek sehogy sem értették meg, miért nem szabad a derék állatot a szobába engedni. Hiába hivatkoztunk arra, hogy falun a házigazda sem engedte be lakásába a kecskét, a gyerekek csak duzzogva vették tudomású, hogy nem fejezhetik ki eléggé illendően állati barátjuk iránti szeretetüket. Amikor aztán egyszer elmentünk hazulról, a gyermekek kísérletet tettek arra, hogy beigazolják, hogy a kecske a szobában is megállja a helyét és ebből semmi baj sem lesz. Bevallották, hogy azt hitték, hogy mi még sem tudjuk, ha ök egy-két órán át a szobában fognak játszani a kecskével, amely nagyszerű, szelid állat volt.

— A gyerekek terveztek, de hát a sors, illetve a kecske másként határozott. A sirások és zokogások között tisztázódott tényállás szerint ugyanis a kecske, amikor a szobába belépett, boldog meglepéssel nézett körül a neki szokatlan környezetben. A toa-letszekrény földíró tükrebe pillantva, azonban bösz csaordítást hallatott és — fejét leszegezve rohant neki a tükörnek, hogy *megvívja csatáját vélt kecsketársával*. Persze, hogy a mi kecskénk győzött pillanatok alatt; a tükör összetört és ezzel eltűnt a másik kecske a porondról. A gyerekek most már rémülten iparkodtak a kecskét kiteszokolni a szobából, az azonban új legelőt fedezett fel. Nekiesett a *diványterítőnek* és a felét percek alatt belegette, azután megrágtta egy *lakkecipő* felét, szarvával felhasogatta a finom butornak, számára bizonyára csemegezerző *furnérrját* és azt is megkóstolta. A lakás felült csatához hasonlóan, amikor hazajöttünk. A sarokban a gyerekek versenyt bögték, a kecske pedig diadalmasan legelészett a pam-lagtakaró és a furnér-romok között...

— Mondanom sem kell, hogy a kecskét nyomban levágtatták a husáért, de a gyerekek is megkapták a magukét. Amikor a bünyevítő eljárás valamennyi szereplővel szemben véget ért, a gyerekek könyörögni kezdtek, hogy *emlékül legalább a kecske bőrért készítsünk ki ágyel-néket*. Hozzájárultunk. Hát a nyomorult kecske nem holta után is csak bosszúságot szerzett?

— A kecske bőrért ugyanis, ahogyan szokás, kifeszítettük és a napra tettük. Amikor másnap délután a hivatalból hazamentem, szegény feleségemet halálraremülten, a gyereket bögre találtam, míg az udvaron a kifeszített kecskebőr körül haditáncot jártak, üvöltöttek, marakodtak és a kecskebőrön osztogtak a környék megvadult *kutyái*... Az emlékek szánt ágyelő tehát a kutyák martaléka lett, de a tönkretett és valahogyan rendbehozott butorok hol-tukig fogják hirdetni emlékét annak, hogy mi egyszer ebben a földi életben kecskét tartottunk...

„EROS“

szabadalmazott folytatólagos működésű **szőlé- és gyümölcsös-permetező**. Kérjen díjtalan árjegyzéket.

Gyártja: **Villányi József** „Aerosan“ műszaki és vegyipari üzeme **Bpest, VIII., Rákóczi-tér 10** **Telefon: 130-156.**

Teljes bizalom és általános lelkesedés fogadta Mayer Jánost a nagyatádi választókerületben

Nagyatád, május 7.

Nehezen lenne megállapítható, hogy ki kezdeményezte a nagyatádi választókerület polgárságának azt az elhatározását, hogy a kerület mandátumát a hajdani képviselő, nagyatádi Szabó István legbensőbb munkatársának és eszméi hűséges hirdetőjének, Mayer János volt földművelésügyi miniszternek ajánlják fel, abból azonban, hogy a gondolat szinte órák alatt tetté vált, következik, hogy ez a terv ott élhetett a kerület polgárságának lelkében már azóta, amióta a kerület nélkülözni volt kénytelen a népi politikát tettekkel szolgáló *Nemzeti Egység*, illetve *Magyar Élet Pártja* parlamenti képviselőjét. Most, amikor a szegedi gondolat megvalósításán munkálkodó népi politika eredményei országsszerte érzetik hatásukat és a parlament felhasználására erre alkalmat nyújtott, a nagyatádi választókerület polgársága akciójába lépett, hogy

• kissé megnyírbált barcsi kerülettel egyesített nagyatádi kerület mandátumának elvállalására Barcs eddigi képviselőjét, Mayer Jánost volt minisztert nyerje meg.

A választókerület polgársága által teljes szavakban és írásban kifejezett előterjesztésnek természetesen helyt adott a *Magyar Élet Pártja* országos központja, hozzájárulva a jelöléshez azzal a feltétellel, hogy a jelölést a kerület pártszervezete is szentesíti.

Jelentettük már, hogy ezzel kapcsolatban április hó 29-én vitéz Kovács Dénes főszolgabírónál megjelent a barcsi és nagyatádi járás községeinek jegyzői kara és a legnagyobb lelkesedéssel tudomásul vette Mayer János jelölését, a kerülethez tartozó negyven község gazdaküldöttsége pedig egyhangú lelkesedéssel ajánlotta fel ismétlenül a kerület mandátumát. Mike Imre kormányfőtanácsos, királyi közjegyző, a *Magyar Élet Pártja* helyi elnöke nagy beszédben üdvözölte a kerület jelöltjét, aki válaszában rámutatott a nemzeti összefogás szükségességére különösen ma, amikor Szent István Birodalmának újjászülése megkezdődött. Hangsúlyozta Mayer János, hogy a *Magyar Élet Pártja* a szegedi gondolat megvalósítását, az abban lefektetett népi és szociális program, továbbá a revíziós törekvések teljes érvényesítését tűzte ki céljául és leszegte hogy a mandátumot ennek a munkának további kifejtésére való buzdításnak fogja tekinteni.

A községek küldöttségei lelkes éljenzéssel fogadták Mayer János szavait.

A programbeszéd

Vasárnap, május 7-én Mayer János Nagyatádon, mintegy kétezerfőnyi hallgatóság jelenlétében mondotta el a programbeszédét.

Az imponáns gyűlést Mike Imre közjegyző nyitotta meg, majd Burics Pál takarékpénztári igazgató lelkes beszéde után Mayer János mondotta el — a hallgató-

ság sűrű helyeslése és éljenzése közben — programbeszédét. Részletesen ismertette a kormány munkájának eredményeit; hivatkozott tökéletesen tisztá közéleti munkájára és arra, hogy

annak a kiszagdatársadalomnak, amelyből származott és amelyet nemcsak soha meg nem tagadt, de amelyre mindenkor büszke volt, munkájával mindenkor csak becsületet iparkodott szerezni.

Rámutatott arra, hogy ma nem szabad kecsesítő ígéretek nyomán *clindulni* a nemzetnek, hanem csak olyan kormányra, olyan pártira bízhatja az ország az irányítás munkáját, amely már tettekkel bizonyította be, hogy méltó a bizalomra.

Az a párt — folytatta Mayer János — amelynek programjával fellép, többek között a *gazdavidelmi intézkedésekkel*, a *terményárak megállapításával*, a *szociális intézkedésekkel*, a *mezőgazdasági munkásság nyugdíjának biztosításával*, a *honvédség megerősítésével*, a *kartelek megrendszabályozásának megkezdésével*, a *zsidókérdés rendezésével*, a *titkos választói jog megalkotásával*, a *szeszkartel megszüntetésével*, a *közmunkaváltás*, a *horfogyasztási adó felére szállításával*, a *telepítési törvénnyel*, a *FAKSz-tartozások csökkentésével*, a *cukorárak*

leszállításával, a *kishaszonbérleti törvény betervezésével* és főként a *revízió belpolitikai előfeltételeinek megteremtésével* és *diplomáciai előkészítésével* bebizonyította, hogy százszázaléki a nép érdekeit szolgálja és kívánja szolgálni továbbra is.

Nagyhatású beszédét Mayer János Imrédy Béla volt miniszterelnöknek ezekkel a szavaival fejezte be:

— A Magyar Élet Pártjának programja: Ősi magyar földön új magyar életet!

Mayer János beszédét hosszantartó éljenzés követte, majd Szekeres László dr., a *Falu-Gazdaszövetség* igazgatója részletezte azt a sokirányú és eredményes munkát, amelyet Mayer János az utóbbi években a barcsi választókerület érdekében fejtett ki. Összefoglalásra, egységre hívta fel a polgárságot és a Duce-val, Magyarország nagy barátjával folytatott beszélgetéseire hivatkozva óva intett mindenkit attól, hogy az ígérgetőknek felülre, cserbenhagyják a népi gondolat megvalósítására, a szociális állam kiépítésére törekvő és eddig diadalmas szegedi gondolat lobogóját.

A nagyszerű gyűlés után Magyar János hosszasan elbeszélgetett a hallgatóság tagjaival, akik szentcsókjaikkal és lelkes üdvözléseikkel halmozták el a kerület

let bizalommal és szeretettel övezett képviselőjelöltjét.

Hasonlóan lelkes hangulatban és győzelembe vetett megingathatatlansággal bizakodással fogadták a kerület többi községeiben is Mayer Jánost, aki a június 10-én összeülő új képviselőházban töretlen hittel és lankadatlan erővel fogja folytatni munkáját a népi politika érvényesítése, a falvak kisembereinek boldogulása, az új Magyarország felépítése érdekében . . .

(—ss—ly)

Öt házat kaptak már a sokgyermekes anyák

A vitéz nagybányai Horthy Miklós fővédnöksége, Anna királyi hercegasszony védnöksége és vitéz Imrédy Béláné országos elnöksége mellett működő Magyar Anyák Nemzetvédő Bizottsága minden évben házat ajándékoz valamely arra rászoruló sokgyermekes magyar anyának és házeépítési segélyeket utal ki.

Az elmúlt évben Apátfalván Kereskes Istvánné kapott egy házat és ebben az évben Lukács Béla apátfalvi főjegyző és Kelemen András pápai kamarás, plébános javaslata alapján, Borsos Mihályné kapott házat. Az unnepeles átadásra a bizottság részéről Perczel Györgyné és Páncsikyné Szederkényi Anna, az intézőbizottság elnöke utaztak Apátfalvára. Az unnepelekre nemcsak a község, hanem az egész környék társadalmal felvonult. Lukács Béla főjegyző emlékezett meg a bizottság fővédnökéről vitéz nagybányai Horthy Miklósnéról, majd a Magyar Hírszekegy elmondása után, Páncsikyné Szederkényi Anna mondott ünnepi beszédet, amelyben az Anyák Napjának fontosságát méltatta. Bejelentette, hogy mostanáig öt házat jutottak sokgyermekes magyar anyáknak, nagyobb segélyeket osztottak szét házeépítésre, valamint tartozásra az ország különböző városaiban és községeiben. Az unnepi beszéd közben átnyújtotta Borsos Mihálynénak az ajándékozásról szóló szerződést és 600—600 pengő segélyt Kardos Kálmánnénak és Ács Mihálynénak, gyorssegélyt pedig Fehes Györgynénak és Szigeti Pálnénak.

A bizottság egyébként május 14-én Kiskunlacházaán ad át egy házat egy ottani sokgyermekes magyar anyának, terveh van véve más községekben is hasonló házak adományozásáért.

A Gyermeknap eredménye. Az Országos Gyermekvédő Liga és Gyermekszanatórium Egyesület vezetőségének közlése szerint az idei gyűjtés eredménye meghaladja a 160.000 pengőt. A végleges elszámolások után a liga idén is nyilvánosságra hozza az egyes urnák eredményeit. A liga már most köszönetet mond azért a támogatóknak, amelyben a kormány, a székesfőváros, az államrendőrség, a posta, az államasutak és a különböző egyesületek részesítették.

Nem gazdaságos a kérés- és baromfitenyésztés
a törvényesen védett
Rákoshelyi baktériumölő
üfélkül. Kapható és megrendelhető csak
IFJ. AULITZKY OTTÓ
Budapest, VII. Dohány-utca 94. I. sz. 2
Árak: Demijonnal az Budapest
3 4 6 8 10 15 20
3-70 4-80 7-10 9-10 10-80 16- 21-20
Tanulmányos prospektus e lap olvasóinak ingyen!

A HUSZÉVES INDULÁS

Május 7-én telt el husz éve annak, hogy a szegedi gondolat először öltött testet, amikor Szeged városárára és a lakonyákra felröppent a letépett vörös zászlók helyett a nemzeti lobogó. A várost megszállva tartó francia és gyarmati szerccsen katonák közönyös gunnyal szemlélték a szegediek üjjongó örömet. Nem értették meg a tény óriási fontosságát. Hogy is értették volna? Hiszen az egész csak egy vérző és porig lealázott ország egyik vidéki városában történt, ugyanakkor, amikor fővárosában a vörös rémuralom dühöngött s falvaiban a terrorfiúk garázdálkodtak. Elvesztett ország ez — gondolták — amely lázas vergődésben haláltusáját vívja. S ezt a gondolatot csak megerősítette bennük a magyar földre éhes ostromkodók alattomos véleménye is.

Mit akarhat itt az a villogószemű vezérkari százados, Gömbös Gyula, aki a bolsevizmust akarja levérni, s megoldani a föld- és zsidókérdést? És Teleki Pál gróf, az országnélküli külügyminiszter, aki szintén a zsidókérdés megoldásának fontosságát hangoztatja? Vagy Horthy Miklós tengernagy, a céltalan társaság hadügyminisztere, aki azt dörgi a jelenlétük fülébe, hogy kitartok és kitartunk addig, amíg hazánkat vissza nem szerezük?

De mégis!... Hátha? Szeged megmozdul, mint a viharvert tenger. A franciák gyanakvása ébred. Horthy és Gömböst németbarátnak szimatolják. El akarják őket távolítani a kormányból, hogy októbristák csempészzenek a helyükre. Gömbösnek távoznia is kell. Teleki Pál minden érélye és ügyessége kevés hozzá, hogy visszatarthassa. Eltűnik, hogy tul a Dunán a nemzeti hadsereg szállásainálója legyen. Ott várja Horthyt, a fővezért, a nemzeti Magyarország megalapozóját.

S a szegedi templom tornyán már büszkén lobog a háromszínű trikolór. A magyar génusz bontja szárnyát új honfoglalásra . . .

Husz éve . . . Gyönyörű, megható és felemelő emlék. Ne feledjük el soha, magyar testvéreim. Adjuk szájról-szájra a gyermekeinknek és unokáinknak a szegedi gondolat megszületését. Hogy nem vessz el az a nemzet, amelynek istenadta vezérei támadnak.

Nem vessz el, ha — követi őket! . . .

MÉZES JÁNOS

Százezer métermáza ezoinált buzából szesz főznek

Az idei magas terményárak mellett igen sok szeszfőzőnek súlyos nehézséget okozott a nyersanyag biztosítása. Éppen ezért a szeszfőzők kéressel fordultak a földmivelségi miniszterhez, hogy a takarmánybuza-akció során bocsássonak megfelelő mennyiségű ezoinált búzát szeszfőzési célokra is. A minisztérium a kérelmet teljesítette és 100.000 máza ezoinált búza szeszipari feldolgozását engedélyezte 15 pengős raktári átvételi áron. Ebből a mennyiségből mintegy 33.000 hektoliter szesz termelhető.

Kétszázharminc vagon zsirt és szalonát exportálunk májusban Németországba

Május hónapra 170 vagon márkázott sertészsirt és 60 vagon sózott hátszalonnát kötöttünk le a német átvételi szervez. A márkázott sertészsirt csomagolás nélkül 150 filléres kilónkénti áron szállítjuk, míg a 16 kilós szalonát 134, a 20 kilósat 141, a 24 kilósat 144, a 28—30 kilósat 147 filléres áron.

A Tejtermelők Országos Szövetsége közgyűlése

A TEOSZ a napokban tartotta közgyűlését. Felsőöri Nagy Pál elnöki megnyitó beszédében visszafelé fordult a szövetség múlt évi működésére, sajnálatl emlékezett meg a széles körben elterjedt száj- és körmfájás hátrányos következményeiről és a megnövekedett termelési költségekről, amelyek a tejtermelés értékesítési helyzetében elért előnyöket hatálytalanították. Fontos feladatnak minősítette a tejtermelésének és gyűjtésének okszerrűbb tételét, a tej minőségének javítását, valamint a tej és tejtermékek belső fogyasztásának emelését, nemcsak a városokban, hanem a falvakban is. Köszönettel emlékezett meg a földmivelségi miniszternek melegtámogatásáról, amely legutóbb a termelői tevékenységnek történt emelésében is megnyilvánult. Javaslatára a közgyűlés távlatilag üdvözölte vitéz Teleki Mihály gróf földmivelségi minisztert és vitéz Lukács Béla földmivelségi államtitkárt. Utassy Béla miniszteri tanácsos a földmivelségi minisztérium részéről melegtámogatással nyilatkozott a szövetség céltudatos szervező munkájának eredményeiről, valamint a szövetségnek a tejtermelés gazdaságosabbá tétele és a tej minőségének javítása érdekében kifejtett tevékenységéről. A jelölőbizottság javaslatára a közgyűlés egyhangúan további három év tartamára a szövetség elnöke újabb felsőöri Nagy Pált választotta meg. Alelnököknek a közgyűlés ugyancsak egyhangúan Dobos László gazdasági főtanácsost, a cegléd-felsőmajori tejszövetkezet elnökét, Micheli Mihályt, a tolnamegyei tejszövetkezetek szövetségének elnökét, és vitéz Oláh Gyulát, a tiszajobbparti szarvasmarhatenyésztő szövetség ügyvezető-alelnökét választotta meg.

A szövetség múlt évi működését Konkoly-Thege Sándor dr. igazgató ismertette. Beszámolója megvilágította a tejjel való foglalkozás egyre fokozódó jelentőségét és hangsúlyozta, hogy erre való tekintettel a tejtermelés és értékesítés a jövőben éppen olyan megerősítő és áldozatkész támogatást kíván, mint amilyenben eddig a buza részesült.

A hozzászólások során Nagy Vencel bencésrendi jószágkormányzó, Nagy István szécsényhalászi kispap és Pásztor István mályi plébános a tejtermelő gazdák köszönetét és elismerését tolmácsolták a szövetség vezetőségének.

A paprikatermelőknek 5.6 millió pengőt fizetett ki a szövetség

A Hangya Szövetkezet s az annak kebelében alakult Magyar Fűszerpaprikát Értékesítő Központi Szövetkezet budapesti székházában értekezletre gyűjtötte egybe a magyar paprikaérdekeltség valamennyi tényszerzőjét, hogy beszámoljon eddigi munkájáról és meghallgassa az érdekeltek kívánásait.

Az értekezleten, amelyen Wünscher Frigyes alelnök-vezérigazgató elnököl, nemcsak a két nagy paprikatermelő körzetnek, a szegedinek és a kalocsainak, a kiküldöttjei vettek teljes számban részt, de azon elsőbbséggel képviseltette magát az ország most megalakuló harmadik, új felvidéki körzetének, az érsekújváriak, az érdekeltség is.

A kalocsai érdekeltség nevében Gosztonyi főjegyző, mint az ottani termelői szövetség alelnöke szólalt fel és

kifejezte a gazdák köszönetét a földmivelségi kormány és a Hangya iránt a közel hároméves paprikaértékesítési szervezet kifogástalan működéséért,

A kalocsavidéki közlegekben három év óta a gazdasági fellendülés jelei mutatkoznak; csökkennek az adóterhek, a gazdák vásárlóképesége emelkedik s ez elsősorban a magasabb és egyben állandó paprikaáraknak tulajdonítható, amik a kormány gondoskodása révén helyet adtak a mult rossz konjunkturájának és árbizonytalanságának.

A felvidéki érdekeltek nevében Pintér Béla kiszagda, a Felvidéki Magyar Párt alelnöke kért szót és kifejtette, hogy csak az érdekes, keménykezi kormánybeavatkozással,

valamint a szövetzeketi gondallattal lehet a magyar földmivelő nép jobb sorsát biztosítani.

Gergely István igazgató a központi szövetzeket nevében beszámolt az értékesítési idény eddigi eredményéről s rámutatott arra, hogy a belföldi fogyasztás jelentékenyen emelkedett, ami az értékesítési szervezetre sikere szempontjából kedvező tünet. Ennek tulajdonítható, hogy

a folyó kampányban beváltott 280 vagon paprikáért a szövetzeket 5.6 millió pengőt fizetett ki,

míg a tavalyi hasonló időszakban 330 vagonért csak 5.1 millió pengőt, tehát ezidőn kisebb mennyiségért nagyobb ellenértéket tudott a szövetzek juttatni.

Az érdekeltek hozzászólásából az a helyzetkép bontakozott ki, hogy értékesítési téren ugyiszólva nincs egyetlen panasz sem és kívánság sincs más, minthogy a mai rend fenmaradjon. Egyik-másik érdekelte a paprikaminősítés szigorúságát kifogásolta, amikor azonban a hivatalos kiküldötték megvilágították, hogy a szigorú minősítési elvek a paprika világhírnevének a megőrzéséért, a hamisítások megállítását és a paprikaexport érdekeit szolgálják, a felvilágosítások nyomán általános megnyugvás támadt. Kétségtelen, hogy a szegedi és a kalocsai paprika között a minőség terén bizonyos versengés mutatkozik, ez azonban az ügynek csak a javára válik, mert fokozza mindkét vidék teljesítőképességét.

A nemes versenybe most már az érsekújvári paprika is be fog kapcsolódni.

Újra megindul az élőmarhákivitel Olaszországba

Kunder Antal miniszter nagyfontosságú megállapodást kötött Rómában

Kunder Antal kereskedelem- és iparügyi miniszter többnapos tárgyalás után pénteken, május 5-én, érkezett vissza Rómából, ahol nagyfontosságú megbeszéléseket folytatott az illetékes olasz tényszerzőkkel.

Ismeretes, hogy a mult év augusztusától kezdve Olaszország teljesen elvesztett a magyar vágómarhákivitel számára, mert Olaszország különleges belföldi okok miatt megszüntette a magyar vágómarhák vásárlását.

Ez a megszüntetés annál súlyosabban érintette a magyar gazdaságsadalmat, mert a megelőző években

évi 55.000 darabos olasz kiviteli kontingensünk volt.

A magyar piacon az olasz kivitel teljes megszűnése után az előző hónapokban bekövetkezett árlemorzsolódások folytatódtak. Különösen veszedelmes volt ez a helyzet azért, mert a vágómarhák árának csökkenésével egyidejűen leesett a növedésmarhák ára is és kiváltképpen súlyosan érezte ennek a helyzetnek a hátrányait a kistenyésztők hatalmas tábora.

Azok a tárgyalások, amelyek a mult év augusztusa óta Olaszországgal folytak, mindeddig nem vezettek eredményre. Éppen ezért Kunder miniszter római látogatá-

sának középpontjában a vágómarhákivitel újabb megindulásának kérdése állott. Olasz részről most is hangsúlyozták, hogy azok az okok, amelyek a mult év augusztusában a magyar vágómarhákivételnek teljes megszüntetését idézték elő (takarmányhiány és nagy belföldi kínálat), változatlanul fennállanak. Kunder Antal Guarneri olasz külkereskedelmi miniszterrel négyizben tárgyalta hosszú órákon keresztül, hogy az összes nehézségeket kiküszöböljék és végül is sikerült az illetékes olasz köröket meggyőznie a magyar álláspont helyességéről és tárgyalásainak eredményeként megértőbb léggör alakult ki.

A magyar gazdasági élet szempontjából rendkívül nagy jelentőségű bir az a megállapodás, amely a vágómarhákivitel újra való megindítása érdekében most létrejött.

Értesülésünk szerint július végéig Magyarország 8000 darab vágómarhát szállít Olaszországba.

Május 6-án már megtörténtek az intézkedések, hogy május 12—13-ika körül 500 darab magyar vágómarhát indítsanak utnak az olasz piacra és ez a mennyiség hetenkint fokozódni fog, úgy hogy július második felében már ezer

darabra lehet emelni a heti szállításmennyit.

Augusztus elseje után életbe lép az a régebbi megállapodás, hogy Magyarország évenként 55.000 darab marhát szállítat Olaszországba,

tehát augusztus elsejétől kezdve a heti szállításmennyit már ezer darab körül lesznek. A megállapodás alapján minden remény megvan arra, hogy azok a katasztrófális jelenségek, amelyek a kivitel szűnetelése miatt a belföldi piacon előálltak, megszűnjenek, az értékesítés menete rendez mederbe tereltessek és az árak is fölemelkedjenek arra a színvonalra, amely megfelel a gazda költségeinek. Kunder Antal kereskedelem- és iparügyi miniszternek ugyanis az árak tekintetében is sikerült érvényesítenie a magyar álláspontot, amennyiben olasz viszonylatban a kivitt magyar vágómarhákért ugyanolyan árakat kapunk, amilyen árak a németországi kivitelnél ezidő szerint is érvényben vannak.

Olaszországba prima minőségű marhát nem szállítunk ki, csak első- és másodosztályú minőségűeket.

Új könyv a szőlőmivelségről és borkezelésről

A Köztelek Gazdasági Könyvtára újabb kötettel szarodott. A kötet címe: Szőlőmiveltés és borkezelés. Irta Kállay Kornél m. kir. gazdasági tanár.

A könyv két részből áll. Első része a szőlőmiveltés. Ennek keretében tárgyalja a szőlő termesztési feltételeit, a szőlő fajait, különösen az alanyfajtaikat. A szőlő szaporítási és nemesítési módjait, a gyakorlati szőlőgazda alapszabályait részletesen érthetően tárgyalja. Ugyanígy beszél a szőlő telepítéséről és az újonnan telepített szőlők ápolásáról.

A legérdekesebb az a része, amelyik a szőlőtoke neveléséről, miveltéséről és metszési módjairól foglalkozik.

Igen alapos fejezete a könyvnek a csemegezőlőtermesztés és értékesítés tárgyalása. Nemcsak az értékesítésre legalkalmasabb szőlőfajtaikat sorolja fel, hanem ismerteti a külföldi piac fajtajenitét is. Nagy gondot fordít a csemegezőlő szedésének, válogatásának és szállításának tárgyalására. Végül a szőlő élettani és gombabetegségeivel rovarkártéveivel foglalkozik a szőlő. De nemcsak a kártételeket, hanem a védekezés és gyógyítás módjait is ismerteti.

A könyv második része a borkezelést tárgyalja. A szőlő érésétől kezdve a szűret, a mustkészítés, az erjesztés, a pinemiveletek, a borbetegségek és borhíbat tanításán át a csemegeborok kibocsátásáig és a borgazdasági melléktermékekig az összes borgazdasági tudnivalókat röviden, de szakszzerűen és alaposan ismerteti.

Ez a könyv nagy hiány pótol. A magyar szakirodalomban ugyanis nem állt rendelkezésre olyan könyv, amely főleg a szőlőmiveltésről a legújabb eredmények és körülmények figyelembevételével röviden és mégis alaposan tárgyalná. Oriási jelentősége van a könyvnek a tanuló gazdaifjúság kiképzése terén is, mert annak felhasználásával nemcsak megismerheti a szőlőmiveltés és borkezelés ismeretét, de egész életén keresztül megbízható szaktanácsadást is járható is talál benne.

A könyv 132 oldalon, 57 ábrával jelent meg. Kapható kiadóhivatalunkban. Ára 4 pengő és 20 fillér portóköltséggel.

Jó hangszerezen játszani a legnagyobb élvezet. Elsőszorúzt igazán olcsón Reményi országos hírlap szentesretelep vásárolhat: Budapest, VI/15. Király-utca 58—60. Kérjen díjmentes, 51. számú árjegyzéket.

TUDNIVALÓK A NÉMETORSZÁGBAN DOLGOZÓ MAGYAR MEZŐGAZDASÁGI MUNKÁSOK SZÁMÁRA

Vitéz Bonczos Miklós államtitkár bucsuja egy munkásvonattól

Lélekemelően szép ünnepség keretében bucsuztatta vitéz dr. Bonczos Miklós belügyi államtitkár a május 10-én este, Budapesten át Németországba indult

csongrádi és békési mezőgazdasági munkások különevadát.

A munkásvonatok tudvalevően közlekedéstechnikai okokból általában a nagyforgalmu fővárosi pályaudvarok elkerülve, az éjszakai órákban tették meg magyarországi útjukat és ezért nem lehetett valamennyi vonatot azzal a szeretettel és ünnepélyességgel elbucsuztatni, amellyel az illetékes tényleg a magyar munkásvonattal nagy és szép eredménnyel kecsgető utjukra bocsátják. A csongrádi és békési munkásoknak ezt a nyolcszáz fonyi csoportját szállító vonatot érintette a *Budapest-Jerencvárosi pályaudvar*, amelyet erre az alkalomra magyar lobogókkal szépen felszítették és intézkedés történt aziránt is, hogy az ünnepies alkalomra a pályaudvar előtt megjelenjenek a MÁV zenekara, amely a berobogó vonatot pattogó indulókkal fogadta.

A munkások ezután felsorakoztak a pályaudvar előtti térségben, ahol megjelent többek között a *Hangya* alelnök-vezérigazgatója, *Wanschler Frigyes* dr. is. A *Hangya* bőkezűen gondoskodott a bucsuzó munkásokról, a térség szélén ott állott *Szeretetsomagokkal megrakott hatalmas teherautója*.

A nemzetiszínű lobogók alatt felsorakozó munkások arcvonala előtt fátylas vasutasok álltak fel, majd kevéssel 8 óra után megérkezett vitéz *Bonczos Miklós dr. belügyi államtitkár*, feleségével és titkársági kíséretében. Az államtitkár lelkes éljenzéssel fogadták a munkások. A zenekar eljátszotta a Himnuszt, majd az államtitkár intézett bucsubeszédet a lelkes munkásokhoz.

Hangsúlyozta a belügyi államtitkár, hogy nyugodtan bucsuzik a Németországba induló munkásoktól, mert tudja, hogy jó helyre mennek és nem fognak csalódni vállalkozásukban, hiszen a mult esztendőben is elismerést és megbecsülést szereztek a magyar munkások Németországban. Bejelentette, hogy a *Hangya* ajándékképpen egy kis emlékeztetőről is gondoskodott, de ezenkívül néhány jó tanácsot is kíván utrautalóul adni a nagy ut előtt.

A munkások állandó sürű éljenzése és helyeslése közben intette ezután a munkásokat elsősorban arra, hogy bucsúletes, tisztességes, jó munkát végezzenek.

Találkozni fognak odakint más nemzetek fiataljai is; mutassák meg, hogy a magyar munkás munkája a legkülönb. Rendet és fegyelmet tartsanak maguk között; őrizzék meg azt a barátságot, amellyel most elindulnak. Engedelmeskedjenek a munkavezetőnek, csoportvezetőnek, a legidősebbnek; ha mégis előfordulnának nézeteltérések, forduljanak az *Arbeitsamt*-hoz. Figyelmeztette a munkásokat, hogy a kormány gondoskodik róla, hogy Berlinben a konzulátus mellett működő lelkesi hivatal intézze el az ügyes-bajos dolgokat.

Békességben éljenek, ha viták vannak is, intézzék el maguk között és ne nyugtalanítsák az

itthonmaradottakat minden apróság megírásával.

Őrizzék meg erkölcsi tisztaságukat, de legyen gondjuk a testi tisztaságra is. Takarékoskásra intette ezután a munkásokat, rámutatott arra, hogy saját érdekük, hogy a *megtakarítható pénzt hazaküldjék*, itthon nagyobb szükség van rá és előnyösebben használhatják fel. Legyenek jókedvűek és vidámak, énekeljék szívesen a szép magyar dalokat. Legyenek odakint is elsősorban jó magyarok. Minden okunk megvan arra, hogy büszkék legyünk a magyarságunkra.

Kevesen vagyunk, de jó fajta! Ne szegélyljk nemzeti színeinket, Himnuszunkat, dalainkat.

Jegyezze meg mindenki, hogy akármilyen szép a világ négy sarka, a nagyvilágon a kívül niesen számunkra hely, mint ez, ahol születünk és meg fogunk halni...

Rámutatott *Bonczos Miklós dr.* azután arra, hogy a kormány is szeretné, ha idehaza adhatna munkát minden magyar kéznek, addig is azonban, amíg ennek az ideje eljön, nem kell szegélylnünk, sőt helyeselnünk kell, hogy a magyar kormány módot keresett rá, hogy ott, ahol lehet, munkalehetőséget szerez fiainak. Ha hatalmas ország, mint *Lengyelország* és *Olaszország* nem szegénylik, nekünk sem lehet erre okunk.

— Tanuljanak, lássanak, okuljanak, csak egyet ne felejtessenek soha, — hangoztatta az államtitkár — azt, hogy erre keletre van egy kis ország,

Magyar lelkesek látogatják ez évben is a magyar munkásokat

A földmivelésügyi minisztérium támogatásával ez évben is lehetővé válik, hogy a németországi munkahelyeket a magyar lelkesek felkeressék és messze szakadt testvéreinket lelki gondozásban részesítsék, valamint ügyes-bajos dolgukban segítségükre legyenek. Az idén öt lelkes fog öt hónapon keresztül Németországban tartózkodni, még pedig: három katolikus, egy református és egy evan-

gélizus lelkes. A napokban kettőn indulnak utnak, a többiek a jövő hónapban utaznak ki. A lelkesek címét is közöljük egyidejűleg:

Berlin S. W., Ung. Konzulat, Dessauerstrasse 28-29.

A lelkesek vezetése alatt áll — mint ismeretes — a munkásvédő iroda is.

Munkásvédő indulása

Május 8-án Debrecenből, május 10-én Szentéről és 11-én pedig Mezőkövesdről indultak különvonatok. Ezekkel a szállítványokkal utaztak Németországba a *Csongrád, Borsod és Hajdu vármegyei munkások*. Hátra van még a *Bihar, Szabolcs, Szat-*

Magyarország; ahol van egy kis falu, egy piány templom, apró fehér házacskó, aggódo szülő, testvér, gyerek, házastárs, aki idevárja, visszavárja mindannyiukat. De nemcsak a család várja, hanem

mi is, az állam, az ország, a haza is hazavárja Gyermekeit, a mi szorgalmas asszonyainkat, leányainkat, fiainkat karácsony szent estéjére...

Minden szemben könny csillogott az államtitkár szívből jövő szavaira és az éljenzők hangja el-csuklott.

— Biztosíthatom önöket, — folytatta *Bonczos* államtitkár — hogy szemünket és kezünket továbbra is, az idegenben is, ott tartjuk sorukon, de gondunk lesz arra is, hogy az itthonmaradottak sorsa is megkönyítessék. Isten segítse mindannyiukat egészségben és egészségben haza!

A belügyi államtitkár ezután köszönetet mondott mindazoknak, akiknek az akció megszervezése körül szerepük volt; elsősorban a földmivelésügyi miniszternek és miniszteriumnak, a *Hangya*-Szövetkezetnek és *Wanschler Frigyes* alelnök-vezérigazgatónak; majd *Teógyes István dr.-nak*, a *Falu-Gazdaszövetség* igazgatójának, aki az akciót megszervezte.

A lelkesedés csillapultával a vasutas-zenekar a Hísekegyet játszotta el, majd megkezdődött a *Hangya*-szervezőszervezők kiosztása. *Bonczos Miklós* és nejt hálálkodva, boldogan vették körül a nagy utra induló munkásokat, akik rendre helyet foglaltak a különvonatban, amely lelkes zászlótergű, kendődobogtató és könnyes szemek között, a Rákóczi-induló hangjai mellett gördült ki egyegyed 1 órakor a pályaudvarról Németország felé...

dolgozó békési munkásvonattól levelet kének, sok szerencsét, jó egészséget és egymásközötti megegyezést kívánva nekik is. Üdvözet. — *Sebestény János és társai, Wrengelsburg*: Minden jár, ami a szerződésben ábrándosággal szerepel. Helyesen tették, hogy az *Arbeitsamt*-hoz fordultak. Természetes, hogy mi innen nem intézkedhetünk az ügyben, várják be nyugodtan az *Arbeitsamt* intézkedését. — *Lakatos János és társai, Hinter-Bolhang*: Örülünk, hogy olyan jó helyük van. A pénzhazaküldés az idén is a munkaadó, illetve az Országos Központi Hitelszövetkezet útján fog történni. Pénzüket a munkaadónak kell átadni, az itthoni pontos és olvasható címnel együtt, fő fogja azt továbbítani. Magyar felmérészt a Transdanubianál rendelhetnek, címét többször közöltük. Magyarul is irhatnak oda. Csomag, vagy kerékár hazaküldését nem ajánljuk, mert költséges és vám alá esik. Üdvözet. — *Kiss Irén és társai, Turrice*: Levélüket illetékes helyre továbbítottuk. — *Az újkirgysói munkásvonattal*, akik Németországban dolgoznak. *Kaszár György, Pajkó István, Bucsa István, Veres András, László Balázs, Vidoványoz András* és *Humpf Péter* tolmács arra kéri, írjanak. Címük: *Neetzow Anklam, Pommern*. — *Schreier György és neje, Elek; Fehér János, Püspöktele*: Leveleket illetékes helyre továbbítottuk. — *T. Kis Rózsa, Laubow, über Reppen*, kéri *Kajla Elek* és *Kajla János* andródi, Nagykapos-utjelepi lakosokat, közzük vele németországi munkahelyük címét. — *Ferez László munkavezető, Stettin*: Legközelebbi számunkban közölni fogjuk, hogy legutjánosabban hogyan juthatnak magyar-német szótárhoz. — *Szies Erzsébet, Kék*: Szabolcs-megyébeli mennek ki munkások Németországba. Hogy honnan és hány munkást szerződtettek, azt a helyi hatóságok állapították meg. Amennyiben közérdeklődésben is lesznek szerződötések, a közérdeklődésről az érdekeltek megkapják az értesítést. — *Gál János, Kisfűzes*: Ismét csak azt irhatjuk, legyen nyugodt, pénzt meg fogja kapni. Sajnos, pontos időpontot nem tudunk írni. A tárgyalások folynak a pénzek mielőbbi átutalására. A jegyzéket már összeállították és azt elküldötték Németországba. Elképzelhetik, hogy sürgetik az elintézt. — *Csorba Ferenc és társai, Harz*: Megkeresséket illetékes helyre juttattuk, ahonnan a szükséges felvilágosítást mihamarabb levélben megkapják. Üdvözet.

A hercegrimás második felvidéki útjára is elkísérte az Aranyvonatot

Második, kétnapos felvidéki országjáró útjára május 6-án reggel indult el a *Szent Jobbot vivő Aranyvonat* a budapesti Nyugati pályaudvarról. A szent ereklyét ezúttal is elkísérte *Serédi Jusztinián* hercegrimás. Vácutott volt az első ünnepélyes fogadtatás, majd az Aranyvonat az ipolyi pályaudvarra futott be, hogy szántit percelt töltsön a városban. *Balassagyarmaton* két órát időzött az Aranyvonat és ezután folytatta útját *Losoncra* és *Rimaszombatra*, ahol az éjszakát töltötte.

Vasárnap, május 7-én, reggel hét óra után indult el innen az Aranyvonat, amelyet elsősorban *Feléd* résziesítették ünnepélyes fogadtatásban. Innen *Bánréve* felé robogott a szerelvény s a Sajó vadregényes völgyében *Tornalján, Pelsőcön* keresztül érkezett meg tizenegy órakor *Rozsnyóra*. Itt az állomáson katonái diszszámad fogadta a szent ereklyét. Majdnem három és felőrást tartózkodás után *Bánréve* felé indult a vonas és fél órakor érkezett *Fülekre, Somoskőzfaluban* a bányászzenekar hangjai fogadták a Szent Jobbot, *Salgótarjánban* pedig több ezer fonyi tömeg várta az ereklyét az állomáson. Este háromnegyed tíz órakor érkezett vissza az Aranyvonat *Budapestre*. Az Aranyvonat látogatása most is diadalment volt.

ÜZENETEK

Méhes Pápa Sándor, Berekböszörmény; Borsodi Lajos, Biharkezes: Kérésére legutóbbi számunkban megkapta a választ Ön is, biharmegyei munkatársai is. — *Gál János, Kisfűzes*: Legyen meggyőződése róla, hogy az illetékes tényleg minden lehetőt elkövetnek kintmaradt kecsesítik átutalásának megsegítésére érdekében. Lapját illetékes helyre továbbítottuk. — *Drendé Bálint, Medgyesegyháza*: Levelet illetékes helyre továbbítottuk. — *Nagy György és társai,*

Lichtenov: A lapot megindítottuk a csoport címére. Üdvözet. — *Bakucz Sándor és társai, Bottschow, über Reppen, Kreis Weststernberg*: Üdvözetletet köszönjük, mindannyioknak minden jót kívánunk. Több lapot, sajnos, nem tudnak küldeni, reméljük azonban, hogy azzal a bajtársias szeretettel, amelyet nem győzünk eléggé mindannyiunk figyelmébe ajánlani, a küldött példányokat valamennyien elolvassák, esetleg felváltva felolvassák az újságot egymásnak és nem torzálkodnak a sorrend miatt. Címüket az üzenet ellen közöljük azzal, hogy Németországban

Gazdatudnivalók

Rovatvezető: SCHANDL JÓZSEF dr.

OKSZERŰ LEGELŐ- GAZDASÁG

Arra a kérdésre, hogy előnyös-e a legelítés vagy nem, csak határozott igennel felelhetünk.

Elsősorban bizonyos, hogy ha az állat — még télen is — szabadban van, ez egészségére nagyon kedvezően hat. Hogy az állatnak mennyire szükséges a szabad levegő, az onnan is látszik, hogy ha saját ösztönére bízzák, még rossz időben is kimegy. Másrészt az istállóban elpuhult állatok sokkal fogékonyabbak a betegség, különösen a gümőkór iránt.

Ha eredményt akarunk a legelítésnél elérni, ne hajtsuk ki az istállóból egyszerűen állandóan a legelőre, hanem szótassuk lassan hozzá, hogy naponta kimenjen az állat a friss levegőre. Először zárt időben, később kedvezőtelően időjáráskor is.

Nagyon fontos tavasszal a köröm ápolása is, mely gyakran tulságosan hosszúra megnő. Ennek többszöri levágása következtében az állat sokkal jobban érzi magát a viszont ebből kifolyólag még a tejhozom is nagyobb lesz. Ezért Svájcban minden gazdasági egyesület körömápolási tanfolyamokat tart.

A marhától, mielőtt legelőre hajtják, nem szabad azonnal, minden átmenet nélkül a száraztájakra elmozdítani, mert az állatnak meg kell szoknia a szabad levegőt, és az állatnak a rendes száraztájakat meg kell szoknia. Amennyire módunkban van, akadályozzuk meg a szénának rendszeres megadását, mert az eszöviz kilugozza a már száradásnak indult szákból, levelekből a legkönnyebben emészthető tápanyagokat, valamint a legjobb íz- és zamatanyagokat. Természetes, hogy az eső esését nem tudjuk megakadályozni, de megfontolás tárgyává tehetjük, hogy nem lenne-e módunk a kissé fonyadt szénát reákráni vízszintes rudakra vagy karók közt kifeszített drótokra. Az így „nyeregformára” rakott takarmányról az eszöviz úgy leperg, mint a szalmatörő, tehát nem húzódik be a csapadék, mely a tápanyagokat kiugozhatná.

A trágya se megy veszendőbe a legelőn. A kérődző állatok főképp reggel és este szoktak legelni, napközben pedig pihennek, úgy, hogy fekvőhelyükről akár összegyűjtethetjük is el is szállíthatjuk a trágyát. Még jobb, ha az elluhaltott bélsárlapnyeket egyszerűen elterítjük a legelőnek egy kijelölt részletén s így részletekben, évről-évre rendszeresen a legelő területét megtrágyázzuk.

Deleléskor okvetlenül védett helyre kell az állatokat hajtani, hogy a melegtől és a legyektől kevésbé szenvedjenek.

A talaj kellő kihasználásához a legelő felosztása is hozzájárul. Osszuk a legelőt lehetőleg két-három, egymástól sodronnyal elkerített részre. Az egyes részeket felváltva használhatjuk majd legelőnek, majd kaszálóknak.

A SZÉNA MINŐSÉGE IGEN FONTOS!

A széna minősége, azaz a tápértéke még egyazon növényfaj keretén belül is igen fát határozó közti ingadozik. Az a lucernaszéna, amelyben alig van levél, amelyik a levégás után rendszerint többször megázott és amelyiket elkésve kaszálunk, annak tápértéke csak feleakkora, mint a sikeresen be-

Reparator impregnáló

legjobb a lószerszámok, bőrkocsitatók és fekete bőrányag puhítására és vízhatlanítására

Reparator impregnáló

a bőrányag élettartamát növeli. Garantált minőség. Kapható 1—5—10—15—20—25 kg-os bádogkannákban, melyek díjmentesek

Főraktár:

KUTSCHER SZILVESZTER
Budapest, VII., Rákóczi-ut 22.

gyűjtött szénáé és az előbbi nem ér többet, mint a takarmányszalma.

Sajnos, nem teljesen tölünk függ, hogy hogyan sikerül a szénát betakarítani, de azért e tekintetben mi is sokat tehetünk. Erdemes tehát ezzel a kérdéssel most foglalkoznunk.

Ne késsünk el a szénává szárítandó növények lekaszásával, mert a már virágzása javán tullevő növényben az állat által könnyen emészthető anyagok nehezen vagy egyáltalában nem emészthetőkké lesznek. Nem vitás, hogy a későbbi kaszálás után több lesz a széna mennyisége, de nem lesz több, sőt kevesebb a benne levő állati táplálék. Már pedig mi nem arra vetünk súlyt, hogy a szénapadlás és a jászol valamilyen szálastakarmánnyal megteljen, hanem arra, hogy kellő mennyiségű tápanyagot biztosítsunk állatainknak.

Igen fontos szempont a szénakészítésnél az is, hogy a szárról a levelek le ne peregjenek. A levél abrakértéket képviseli, míg a durva szár csak a jobb szalmák és polyvák táphatásával ér fel. Törekezdjünk tehát arra, hogy a széna forgatása, szekérése, rakása, a padlásról lebecsátása közben a levelek és megszáradt virágok le ne hulljanak. Eszközöljük a forgatást hajnalban, forrassuk a rendeket kiméletlenül és tegyünk ponyvát a betakaruló szekér fölé, hogy a véletlenül lepergett leveleket az felfogja. Ne feledjük, hogy a lepergett levelek és virágtörlemékek 1—1 kg-jaival 1 kg buzakorpával egyértékű abrakot mentünk meg állataink számára.

Amennyire módunkban van, akadályozzuk meg a szénának rendszeres megadását, mert az eszöviz kilugozza a már száradásnak indult szákból, levelekből a legkönnyebben emészthető tápanyagokat, valamint a legjobb íz- és zamatanyagokat. Természetes, hogy az eső esését nem tudjuk megakadályozni, de megfontolás tárgyává tehetjük, hogy nem lenne-e módunk a kissé fonyadt szénát reákráni vízszintes rudakra vagy karók közt kifeszített drótokra. Az így „nyeregformára” rakott takarmányról az eszöviz úgy leperg, mint a szalmatörő, tehát nem húzódik be a csapadék, mely a tápanyagokat kiugozhatná.

A GYAPJU ZSÁKOLÁSA

Tartsuk szem előtt, hogy mielőtt a kereskedő gyapjuterminésünket megvenné, előbb iparkodik megállapítani, hogy mennyi benne a tiszta gyapju. Ő nem ad pénzt a gyapju-zsákban levő nedvességért, a homokért, a koloncokért, hanem csak a gyapjuért. Ez az oka annak, hogy egyazon finomságu bundák közül egyiknek kg-jaért 2.08 pengőt fizet a gyár, mert benne 34—35% tiszta gyapju van, a másiknak kg-jaért pedig csak 1.59 pengőt, mert ugy itéli, hogy ebben csak 26—27% tiszta gyapju van.

Nincs tehát semmi értelme annak, ha juhainkat a nyírás előtt izaszatjuk, ha a bundákra a nyírás után homokot szórunk, ha a végbél körül csüngő koloncokat beletesszük a zsákba, mert a vevő ezt biztosan észreveszi és nem fizet értük. Sőt ezáltal még vétünk is önmagunk ellen. Hiszen a gyapjuvevő, ki észreveszi ezt a ravaszságot, arra gondol, hogy a gazda őt így be akarta csapni. Mielőtt ébred fel benne bizonyos ellen-szenv az ilyen gazdával szemben, még alaposabb a bizalmatlanság az ilyen juhtenyésztő árujával szemben s így, ha hajlandó is megvenni, alacsonyabb árat kínál érte, mint másoknak, akikben megbizik.

Az „izaszott” gyapju zsákolásának vagy a bezsákolott gyapju „pincézése”-nek, azaz nedves pincében tárolásának súlyos következménye továbbá az is, hogy az ilyen gyapju bizonyos idő múlva felmelegszik, mint a nem elég szárazon összerakott szénakazal; a felmelegedett gyapju pedig megsárgul és könnyen szakgatható lesz. Mindkettő a legsúlyosabb gyapjuhiba s így nem lehet rajta csodálkozni, ha az ilyen gyapjuért aliz adnak pénzt a gyárosok. A bezsákolott gyapju tartusk tehát inkább szells helyen, hogy fölösleges víztől megszabadulhasson: ne féljünk attól, hogy ezáltal a zsák könnyebb lesz, mert tartalmának értéke változatlanul ugyanaz marad.

A KAPÁLÁSRÓL

A kapálásnak kettős célja van: a gyomirtás és a talajnedvesség viszsztatartása. A gyomok nemcsak növényi tápanyagokat szívnak el kultúránövényeink elől, hanem termérek talajnedvességét is. A talajnedvesség a tömődött, még gyommentes talajból is vész azáltal, hogy a víz felszivárog a talaj felszínére s onnan a levegőbe elpárolog. Hibás dolog tehát a kapálás munkájához csak akkor nyulni, mikor a földet elege a gaz. Talajdonképpen minden eső után kellene kapálni, hogy a talajba szivárgott eszöviz ne párologjon el, hanem a talajban raktározódjék s maradjon ott növényeink szükségletének fedezésére.

Innen van az, hogy az egyik gazda növényei (kukorica!) még a legnagyobb szárazságban is zöldiek, míg a másiké megsárgultak. Az előbbi gazda bizonyára többször kapált, míg az utóbbi arra vár, míg arasznyi magas gyomok verik fel a kukorica közt. A gazdák nagyobb része már tudatában van a kapálás nagy jelentőségének s hogy még se kapálnak elég gyakran, annak oka az, hogy a kézi kapával nehéz és szaporátlán a munka. Ez így is van. Orvoslására tehát a kiszagadálnak is jobban igénybe kellene venni a kapológépeket és a kézikapákat csak a kényesebb munkánál, a sorok mentén használni.

A kapológépek legegyszerűbb alakja: a Planet-rendszerű kézi tölökpa, melynek saraboló kései, kapái, illetve a reá szerelhető töltető sarui egy vagy két keréken tolhatóak előre. Sokkal könnyebb és szaporább velük a munka, mint a kézikapákkal. Kár, hogy kiszagadánk még ilyeneket alig vásárolnak!

Aki igazállattal (ló, szamar, öszvér, tehén) rendelkezik, az még inkább megkönnyítheti a kapálás munkáját és még többször megismételheti, ha fogatos kapát szerz be. A fogatos kapológépek is felszerelhetők sarabolókésekkel, ludtalpu vagy töltető kapatestekkel aszerint, hogy gyomirtás és talajlazítás céljából milyen munkára van szükségünk.

A ZAB PÓTLÁSA A LÓ TÁPLÁLÁSÁBAN

A zab a legjobb és legkedveltebb abrakja a lónak. Ha azonban a zab drága, akkor kénytelenek vagyunk ezt más abrakfélékkel pótolni. Pótlásra alkalmas az árpa, mely a szokásos abrakadag felét is kiteheti. A tengeri ugyancsak pótolhatja a zabot az abrakadag felényi vagy kétharmadnyi mennyiségben. A tengerit durván zuzva, de ne örölve etessük a lóval. A csöveslőt darált tengeri még jobb a lónak, mint a zuzott, de ol-

csóbb is, mert a morzsolási költség elmarad. Lassu járásban szolgálatot teljesítő hidegvérű lovaknál bevált a baddara vagy borsó, de csak 1 kg-os fejadagban. A korpa tiszta legyen, mert a malomporos korpa bélköveket okoz. Bevált loabrac a szárított sör-törköly is, ezt szécskával keverve és kissé benedvesítve etessük. A burgonya párolva és szécskával keverve, 6—10 kg napi fejadagban tesz jó szolgálatot. A melaszszéből 1—2 kg-ot adhatunk a lónak naponta és darabonként.

A LEGELŐK FÁSÍTÁSA

Gazdálkodásunkban az időjárás döntő szerepet játszik. A hónapokig tartó szárazság következtében még a megfelelően ápolit legelő is kiszül, bár igaz, hogy jóval később, mint a fel nem javított, nem trágyázott és nem ápolit legelő. Van azonban mód a szárazsággal szemben védekezésre a legelőn. Ez a védekezés: a fásítás.

A fásítás nemcsak a nap és a szelek szárító hatása ellen védi a legelőt, hanem a harmatképződést is nagyban előmozdítja. Kétségtelen, hogy a fásított legelők termékesége 30—40%-kal nagyobb a kopár legelőkénel.

A legelőket be lehet fásítani fasokkal vagy pedig facsoportokkal. Az utóbbit ligetes fásításnak nevezzük. Ennek jó oldala, hogy az elszórtan, csoportokban ültetett fákat kerítéssel vagy korláttal körülvehetjük és a legelő állatok kártételétől könnyebben megvédhetjük. Szeles védekélen a ligetes fásítások jobban szoktak sikerülni, mert a szelek a csoportba ültetett fákat nem sanyargatják úgy meg, mint az egyenként vagy sörba ültetetteket.

Ügyelni kell azonban arra, hogy tulságosan sűrűn ne ültessük se a fasorokat, se a ligeteket. Erősen beárnyékoló legelő a fű minősége megromlik; az árnyékokat jobban turó, de durvább füvek terjednek a finomabb füvek és a herefélék rovására, másrészt a lehullott vastag lombtréteg alatt a fű kipállik. Ezért a legelők fásítása előtt jó lesz hozzáértő szakértő tanácsát kikérni. Szakértő kiküldését lehet kérni az illetékes m. kir. erdőgazgatóságától (Debrecen, Miskolc, Gödöllő, Kecskemét, Győr, Kaposvár). A szakértő tanácsát kövessük abban, hogy az adott talajviszonyok közt milyen fanemmel való befásítás lesz a leginkább célravezető s hogy a fásítás sorokba, négyzetkésbe vagy pedig ligetesen történjék-e?

Közel 300 ló kelt el a kaposvári export-lóvásáron

Szép siker jegyében zajlott le a május 6—7-iki kaposvári export-lóvásár. A felhajtott legkíválóbb minőségű anyag elkelt, közel 300 hideg- és melegvérű ló cserélt gazdát. Olaszországi kivitelre felvásárolták 130 darabot, Németországi exportra 16 db hidegvérű lovat, a katonai lóvásárló bizottság megvett 30 db melegvérű lovat. Nagyszámu lovat vettek közintézmények, magánosok, kereskedők. A melegvérű lovak 700—1000, a hidegvérűek 900—1300 pengős áron kelttek el.

NITROGÉN nélkül nincs növényi élet!

Kérjen díjtalan, szakcsere felvilágosítást:
**PÉTINITROGÉN
Műtrágyagyár r. i.**
Budapest, V. ker., Nádor-utca 21. szám.

Kénsavas ammóniák 20.5% N ammóniák és salétrom tartalmu nitrogén műtrágya.

Péti só 17% N ammóniák és salétrom tartalmu nitrogén műtrágya.

Mészsalétrom 15.5% N salétrom tartalmu nitrogén műtrágya.

Lerakatok az ország minden részében.

KIS VASÁRNAP

Isten madárkái

Facskéfészék mélyibe,
Ot fióka várja:
Édes apjuk, édes anyjuk,
Mit hoz özsonnára.

Naggya nyílik öt kis száj,
Megjött az özsonna:
Tárogató fiókák
Hernyőt kapnak sorba.

Vacsorára se marad
Egy se falat nélkül,
A két öreg fecskemadár:
Egyre fordul, térül.

Aztán, ahogy jól laknak,
Összebújnak csendbe.
Az estéli imádságot
Nem felejtí egy se.

Fecskéfészék mélyibe,
Alszik két madárka.
Vigyáz rájuk a jó Isten
Sok kis angyalkája.

MÓRA LÁSZLÓ

A TINTAHAL

Írta: MÉZES JÁNOS

A Jankó fiam ötéves korában két dolgról volt nevezetes. Egyik, hogy nagyon szerette az állatokat. A másik, hogy nagyon korán ébredt. Az első tulajdonság egyáltalán nem lett volna baj, sőt kiváló érdemszámba méhetett volna, ha a második nem társul hozzá. A Jankó tudniillik igen korán kelt. Nem akkor, mikor a közmondás szerint az aranyat szokták lelmi, hanem jóval előbb, körülbelül akkor, mikor azt a kérdéses aranyat — elveszítik.

Még a kakas apó sem kukorékolat akkor az álmos tyúk apyóknak, mikor ő megmozdult az ágyában. Nyújtózott egyet-kettőt, aztán ott termett mellette. Bebújt a takaróm alá és hangosan köszöntött:

— Kezit csokolom, apa, jó reggelt!
Nem feleltem mindjárt.
— Jó reggelt, apuka! — ismételte Jankó.

— Szervusz Jankó! — feleltem álmosan.

Akkor már a mellamre könyökölt és a szemhéjamat feszegette az ujjával.

— Nyissa ki a szemét, apuka. Ne aludjon!

— Nem alszom, Jankó.

— Hát nézzen akkor...

Kinyitottam a szememet és kelleetlenül belebámultam a hajnal sötét ábrázatába.

Jankó pedig megkezdte a mindennapi kérdéseit.

— Apukám, melyik erősebb: az oroszlán, vagy a mókus?

— Az oroszlán.

— Melyik nagyobb állat, apu, az elefánt, vagy a teknősbéka?

— Melyik tud jobban repülni: a sas, vagy a tyúk?

Ezeknek a kérdéseknek aztán nem volt se vége, se hossza. Alig győztem felelni rájuk.

Egyszer elmeséltem a Jankónak, hogyan nyeli el a cethal a tenger vízával együtt a kis halakat.

Természetes, hogy ettől fogva minden reggel eljártam a cethalhoz. A Jankó volt a cethal, a dunyha a tenger vize s én az apróhal. Minden reggel elnyelt bennünket. Mikor a cethal gyomrában voltam, gondolkodni kezdtem, akárcsak az okos Jónás próféta, hogyan menekedhetném meg máskor ettől a veszedelemtől.

Végre aztán az eszembe jutott egy mentő gondolat.

Egyik nap megint kiosztja a szere-

peket a Jankó:

— Apa lesz a kis halacska, én a cethal...

— Én tintahal leszek, Jankó. Egy ügyes, fúrge tintahal.

— Milyen hal az?

— Hüh, Jankó, az a legügyesebb hal a világon!

A Jankó szája kinyílik, mint a cethal:

— Még a csukánál is ügyesebb?

— Bizony.

— A cápnánál is?

— De mennyivel!

— Hát mit csinál az a tintahal?

— Mit? Bevárja a legélesebb cápát is egész közelre, akkor aztán tintát fecskendez ki, attól zavaros lesz a víz, a cápa nem lát az orráig sem, a huncut tintahal pedig elmenekül és a markába nevet.

Hanem ezt az állatot aztán igazán a vesztremre ismertetem meg a Jankóval.

Minden nap eljártam. Én egyik nap cethal voltam, másikon cápa, harmadikon csuka, negyedikén viziló, a Jankó mindig tintahal...

Azon az emlékezetes napon is...

Hát az a szomorú dolog bizony örökké az emlékezetemben maradt.

Előtte való napon színházba mentünk anyukával és jó későn értünk haza. Még mondtam is anyunak:

— Ó, bár valami angyalka tovább nyujtáná reggel a Jankó álmát, hogy végre én is kedvemre aludhatnék...

Bizony, hiába fohászkodtam.

Reggel korán már mászik hozzám a Jankó és kezdi a szereposztást:

— Jó reggelt, apuka! Apuka lesz

a cápa, én a tintahal. De ügyes legyen ám! Vigyázzon apuka.

Mit tehettem mást, megadtam magamat a sorsomnak.

Szépén úszni kezdtem az ágyban, akárcsak egy jól nevelt cápa a tengerben. A Jankó pedig ficánkolt, mint egy antracéntintahal.

Egyszer csak elkéltájam a Jankó:

— Most kapjon be, apukám!

Én félelmetesen táltom ki a cápauszámát. A Jankó ebben a pillanatban eltűnik a dunyha alatt, csak a jobbkeze marad künn s abban egy üveg — fekete tinta. És az a tintásüveg veszedelmes gyorsan lóbálózott. A tinta szétröccsent belőle a tenger hullámaira. Akarom mondani: a dunyhára, a vánkosoakra, az arcomra, az anyukára, még a kis Bözsikére is.

De nem folytatom.

Az álmából fölréttet anyuka egyszer és mindenkorra elvette a kedvünket ettől a kedves és szórakoztató játéktól.

A Jankót pedig hozzászoktatta, hogy ő is addig aludjon, mint a kis Bözsike, az állatok iránt táplált oltahatatlán tudományosságját pedig nappal elégítse ki.

Azóta én is nyugodtan alhatom.

Fejtörő:

1. Ha vizen megy, nem locsog, ha nádon, nem zörög. Mi az?
2. Erdőn terem, réten hizik, hazavizik, pofon verik. Mi az?
3. Mi szegylli el magát holta után?

S. A. rók.)

(Megfejtések: 1. Anyák, 2. Szita.)

A FALUSI OTTHON

ROVATVEZETŐ: KÁNYA TERÉZIA

Május 14: Anyák Napja

Akiknek a munkában, gondban eltöltött évek alatt jóformán se éjeljük, se nappaluk; akik egész életüket a családjuknak szentelik, azoknak hálaiból egy napot ajándékozott a társadalom. Május 14: Anyák Napja. s ennek a napnak aranybetükkel kell beíródnia minden gyermek szívébe, lelkébe, kitorihetetlenül. Kicsinyek és nagyok, gyermekek és felnőttek, tudjuk valamennyien, mit jelent életünkben az Édesanya féltő, örködő, gondoskodó keze s mégis hányszor megfellekedtünk róla! Hányszor elegejtjük, hogy Isten után mindent neki köszönhetünk; ő ápolt, gondozott, amíg önmagunkkal tehetetlen csecsemők voltunk, imádkozni tanított, nevelt, oktatótt, amikor eszmélni kezdtünk, virrasztott betegágyunk mellett hosszú álmatlan éjszakákon át és szerető gondoskodásával elhalmoz bennünket még akkor is, ha kirepülünk szárnyai alól. S ezért a sok jószágról cserébe hányszor voltunk hozzá türelmetlenek, engedetlenek, hányszor beszéltünk vele tiszteletlenül, vagy talán durván, megmondolatlan cselekedeteinkkel, szeretetlen viselkedésünkkel hányszor okoztunk neki méretetlen bánatot!

Május 14: Anyák Napja, tegyük hát részükre valóban ünneppé ezt a napot. Halmozzuk el kedveskedésünkkel, mutassuk ki iránta soha el nem muló hálánkat, szeretetünket. Ne legyen ezeken a napon egyetlen édesanya sem, aki gyermekétől ne kapna valamit, amitől mosolygásra válik könnytől fátyolos tekintete. Mind-egy, hogy mi az, amivel meglepjük

Öt: négyesoros versike, szerény kis

kézimunka, vagy csak egy szál virág, a fontos csak az, hogy érezze benne szívünk szeretetét és örömet okozunk neki. A nagyobb testvér adjon tanácsot a kisebbnek, a fiatalabb segítsen az idősebbnek kitálatlani, milyen örömet, meglepetést készítsenek elő erre a napra Neki. Ezen az egy napon hadd kapjon Ő is, aki életében annyit adott, anélkül, hogy elismerést vagy jutalmat várt volna érte, akinek szeretetéből minden gyermekének egyformán jutott s szíve még most is csordultig van vele. Ha közelünkben van, keressük fel, töltsük vele meghitt örömben ezt a napot, ha távol van tőlünk, írjunk neki és küldjünk megemlékezéstül egy kis csomagot. Hogy fog örülni, ha írásunkat, ajándékunkat meglátja s milyen bánata lenne, ha éppen az ő gyermeke feledkezne meg róla.

S ha az a jó Édesanya olyan meszeze távozott, hogy ott már többé sem levél, sem csomag, sem távirat nem találja meg, vigyünk ki egy szál virágot a sírjára, gyujtsunk gyertyát a tiszteletére és mondjunk érte egy fohászt. Hiszen azért Édesanya, hogy még ott tulnán is megérezze gyermekei feléje áramló szeretetét!

Minden háznál előfordulnak apróbb balesetek. A kisgyermek megüti, felhorzsolja magát, a háziasszony megsüti, megvágja, leforrasza kezét s nagyon fontos, hogy ilyen esetekben azonnal segíteni tudjunk. Legcélszerűbb kis szekrénykékben vagy dobozban házi gyógyszertárt össze-

állítani, amelyben keresés nélkül mindig megtaláljuk a vattát, gézt, tiszta fehér rongyot, lázmérőt, sebtapaszt, jódot, fertőtlenítő szereket és egy-néhány kenőcsöt.

Az égési sebeket olajjal, glicerinrel vagy vazelinrel kenjük be, aztán hintsünk rá bablisztet és lenvászoronggyal kössük be a sebet. Ha már hólyag képződött, azt ne surrjuk fel és a ruha levételénél vigyázzunk, hogy a bőrt ne szakítsuk fel. Ha más nincs kéznél, a friss citromlé is enyhíti a fájdalmakat. Kitűnő hatású még a következő összeállítású kenőcs: 7 gram viaszt 62 gram lenolajjal összekeverünk s amikor kihűt, egy tojássárgáját belekeverünk.

Méh- és darázsoscsipésnél a szalmiákszesszel való bedörzsölés enyhíti a fájdalmakat és megakadályozza, hogy daganat képződjék. A szunyogcsipészt legjobb tiszta állott vízzel borogatni.

Ha a sok járástól felhólyagzik a talpunk, dörzsöljük be kámforsszal, ha pedig ég a talpunk, minden reggel áztassuk egy percig hidegvízben a lábunkat, aztán jól dörzsöljük meg.

Vágott sebnél az erős vérzés gyorsan megszűnik, ha a sebre forró vízbe mártott tiszta vattát teszünk.

Kicserepedett, reszelős kézre jó a bórvaszolin és kitűnő kézapolószer a glicerinbalszam, amelyet úgy készítenek, hogy 75 gram keményítőt mégegyszerannyi vízzel elkeverünk és 220 gram glicerin adunk hozzá.

A kruplihámozástól támadt barna foltokat a kézől citrommal és horzsa-kövel tisztíthatjuk le, a gyümölcsfoltokat írólva, vagy ecetsavval, a tinta- és festékfoltokat pedig terpentinnel, szappanszesszel vehetjük ki.

A durva munkától megfeketedett körmeiket citromlé és borax keveréke nagyon szépen megtisztítja.

Magyar konyha

Vágott tüdőleves. A báránytüdőt sós vízben petrezselyemmel és sárgarépával megfőzzük. A megfőtt tüdőt apróra vágjuk; finomra vágott vöröshagymával rántást készítenek, feleresztyük a tüdő levélét, úgy, hogy ne legyen nagyon sűrű.

Kevés ecetet, savanyu tejfölt adunk hozzá. beletesszük a vagdalt tüdőt és betálatjuk.

Kalaráb bárányhussal. Fialat kalarábét meghámozunk és vékonyra felszeleteljük, majd apróra vágott petrezselyemmel megfőzzük; a bárány elejét pedig darabokra vágva, sós vízzel főni tesszük. Ha mindkettő megfőtt, világos rántást készítenek petrezselyemzöldjével és feleresztyük a bárányhús meg kalarábé levélét. Mikor elforrt, beletesszük a húst és kalarábét.

Spárga vajas lében. Ha a spárgát szépen megtisztítottuk, sós vízben főzzük, de ne nagyon puhára; majd fejükkel befelé tátra rakjuk, öntünk rá 2 deciliter tejfölt, meghintjük zsemlyemorzsalával, teszünk rá négy darab friss vajdarabot és így elkecszítve forraljuk fel. Lehet a spárgákat leforrasztva is a tátra rakni és akkor zsemlyemorzsalával meghintve, forró vajjal öntjük le.

Aranygaluska. Végy egy kávészessze tejfölt, ugyanannyi tojássárgáját és ugyannyi olvasztott vajot; keverd ezt jól össze, adj hozzá 3 deka tejbent áztatott élesztőt, egy kanál cukrot, kevés sót és annyi lisztet, hogy magas tészta legyen belőle. Félretesszük megkeltni, majd vajjal kikent formába galuskákat szaggatunk belőle, úgy, hogy a kanalat előbb mindig olvasztott vajba, vagy zsirba mártjuk. A formában egymás mellé rakjuk a galuskákat s ha egy sor tele van, málnaizzel, vagy más befőttel megkenjük. Sütőbe tesszük; ha megsült, kifordítjuk és megcukrozzuk adjuk asztalra.

Házi gyógyszerek

Minden háznál előfordulnak apróbb balesetek. A kisgyermek megüti, felhorzsolja magát, a háziasszony megsüti, megvágja, leforrasza kezét s nagyon fontos, hogy ilyen esetekben azonnal segíteni tudjunk. Legcélszerűbb kis szekrénykékben vagy dobozban házi gyógyszertárt össze-

Május

14 VASÁRNAP

Rogate, Bonifác

15 HÉTFŐ

S. Sz. J., Zsófia

16 KEDD

Nep. János, Mózes

17 SZERDA

Paszka

18 CSÜTÖRTÖK

Áldozásünnep

19 PÉNTEK

Cölözt., Ivó

20 SZOMBAT

Bernát

A nappal tartama: május 20-án 16 óra 18 perc, a hét folyamán 18 percel nő. — A hold fényváltozása: Ujhold május 19-én.

Teleplezték Klebelsberg Kunó gróf szobrát

Május 9-én délelőtt leplezték le országos ünnepség keretében Klebelsberg Kunó gróf, néhai vallás- és közoktatásügyi miniszter szobrát Budapest, az Eskü-téren. Az ünnepségen megjelent vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó, a főméltóság asszonnyal, József főherceg és családja, Telesi Pál gróf miniszterelnök, Angelo Rotta pápai nuncius, az országgyűlés két Házának elnökei, a kormány számos tagja és a közélet sok előkelősége.

A kormányzói pár érkezésekor az egyetemi énekkarok a Himnusz énekeltek, majd Kornis Gyula, a szoborbizottság elnöke mondott megnyitói beszédet. Telesi Pál gróf miniszterelnök méltatta ezután magasszárnyalású beszédében Klebelsberg Kunó gróf hervadhatatlan érdemeit, majd Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter adózott nagynevű elődje emlékének.

Az ünnepi beszédek elhangzása után Morway Endre dr. alpolgármester vette át a szobrot a főváros nevében, majd a szobor megkoszoruzása következett. A lélekemelő ünnepség a Szózat elneklésével ért véget.

Itt említjük meg, hogy a szoborleplezés alkalmából Ciano gróf olasz külügyminiszter meleghangú táviratot intézett Klebelsberg Kunó gróf özvegyéhez.

Családvédelmi alapot létesít a kormány. Május 9-én tartotta harmadik, jubiláris közgyűlését a Magyar Családvédelmi Szövetség. A közgyűlés egyhangú lelkesedéssel örökös tiszteletbeli elnökévé választotta Telesi Pál gróf miniszterelnököt, majd József Ferenc királyi herceg szözlét fel az egyke kérdéséről. Boczos Miklós dr. belügyi államtitkár bejelentette, hogy a kormány törvénytervezetet fog benyújtani családvédelmi alap létesítéséről és az örökösrend átépítéséről. Az államtitkár e bejelentését nagy örömmel fogadta a közgyűlés előkelő közönsége.

Arany-ezüst beváltás

a legmagasabb napi áron:

Szigeti Nándor és Fia

ékszerésznél,

Budapest, IV. Kecskeméti-utca 9

Hósi emlékműavatás Csákbéreny községben. Vasárnap, május 7-én avatta fel József királyi herceg Csákbéreny község hósi emlékművét. Az ünnepségen megjelent vitéz Talár Gusztáv tábornok, a székesfehérvári hadtest parancsnoka, a vármegye vezetői közül ott voltak Jankovics Miklós főispán, Halász Géza főjegyző és sokan mások. A szoboravatást szentmise előzte meg, amely után a több ezer főnyi közönség felvonult a hósi emlékműhöz. Itt az avatóbeszédet József királyi herceg mondotta, kiemelve a magyar katonák világraszóló hősiességét. Az emlékművet Czernann Antal volt országgyűlési képviselő adta át a községnek, melynek nevében Fövényi Ferenc községi bíró vette át gondozására.

Faluásatások indulnak meg. A Nemzeti Múzeum tanácstermében Hóman Bálint kultuszminiszter elnöklésével most tartotta első ülését a Magyar Történelmi Társulat külsőbizottsága. A társulat ügyvezető alelnöke, Domanovszky Sándor egyetemi tanár előterjesztette javaslatait, majd a bizottság elhatározta, hogy elsősorban faluásatásokat indít és felkérte a vidéki múzeumok jelenlévő vezetőit, dolgozzák ki körükben az ásatások tervezését. A bizottság ezzel az első ülésével a népiségtudomány nagy nemzeti ügyének alapjait rakta le.

Ambró István a Magyar-Olasz Bank vezérigazgatója. A Magyar-Olasz Bank Részvénytársaság igazgatósága május 9-én tartott ülésében Cso. Uff. Silvio Ruberti adminisztratív délegu hatáskörének és a bank általános vezetésére vonatkozó megbízásának változatlan épségben tartásával, Ambró Istvánt, a Magyar Nemzeti Bank volt vezértitkárát vezérigazgatóvá nevezte ki.

Új templomot avatott Zagyvapálfalva. Zagyvapálfalva új evangélikus templomát május 7-én, vasárnap, adta át rendeltetésének Kovács Sándor dunáninneni püspök. Az érkező püspököt az egyházi és világi hatóságokkal együtt Csengődy Lajos lelkipásztor és id. Jenőffy Zoltán egyházfelügyelő fogadták. A püspök ugyanakkor szentelte fel a templom új harangját is.

Kitüntetett leventéoktató. A Kormányzó Ur a miniszterelnök előterjesztésére Ferencsics János drávaszatóri földmives, leventéoktatónk önfeláldozó magatartásával véghezvitt életmentésért a magyar bronz érdeméremet adományozta.

Tizenhat keresztvesztonat érkezik az ideai katolikus nagygyűlésre. Mint jelentettük, május 18-tól 24-ig fog tartani a huszonnyolcadik Katolikus Nagygyűlés, amely a tavalyi Eucharisztikus Világkongresszus első évfordulójának megünnepélése lesz. A Katolikus Akció vezetősége százötvenezer plakátot és rőpiratot készített ki az ország egész területére, hogy a nagygyűlésre felhívja a közönség figyelmét. Május 8-án, hétfőn kezdte meg működését a nagygyűlés jegyzőirodája a volt kongresszusi irodában, IV., Ferenciek-tere 7., III. lépcső, II. emelet. A nagygyűlésre tizenhat keresztvesztonat érkezik Budapestre.

Bíró, aki embert ölt. Nagy feltűnést keltett Bukarestben, a román fővárosban az itélőtábla elnökének, Litnának felfüggesztése. A felfüggesztést az igazságügyminiszter rendelte el halált okozó súlyos testi sérítés vétsége miatt. Litnának birtoka van Roman megyében s alkalmazásában állott egy cigány is, akit nemrégiben vásárolni küldött a városba. A cigány uközben elitta a pénzt s Litnára azért úgy megrverte, hogy a szerencsétlen néhány nap múlva behalt sérüléseibe.

Lukács Béla államtitkár látogatója Mezőcsáton. Vitéz Lukács Béla földmivélsügyi államtitkár az elmúlt héten Mezőcsáton járt, ellenőrizte a németországi munkára induló munkásokat s egyuttal megbeszélte a kiutazás módozatait. Meghallgatta az államtitkár Papp László főszolgabíró jelentését a vad, szikes területek új fásítási és öntözési eljárásáról, amelyet vitéz Lengyel Andor talált fel. Kijelentette az államtitkár, hogy amennyiben a találmány a szakörök bírálatát kiállja, esetleg kísérleti célokra Mezőcsáton mintatelepet létesítenek a vad szikes új fásítási és öntözési eljárásának kipróbálására.

Tizenhat egészségház épül Szolnok megyében. A kormány a Szolnok megyében létesítendő egészségházak és tüdőbeteg gondozók felállítására félmillió pengőt juttatott, a vármegye pedig 100.000 pengőt szavazott meg. A megyében Szolnokon, Jászberényben, Mezőtúron, Karcagon, Kumhegyesen, Törökszentmiklóson, Fegyvernekben, Dévanyán, Jászkisérben, Jászapátiában, Jászárokszálláson, Cibakházán, Tiszaroffon, Abádszalókon, Tiszaderzsén és Nagyréven építenek egészségházakat.

Autó és kerékpár összeütkezése: egy halott. Szabó István győri lakos kerékpáron haladt As község közelében. Előtte igáskocsi ment. Előzni akart és nem vette észre, hogy a kocsit egy szembejövő személygépkocsi igerkizik kikerülni. A kerékpár és a gépkocsi összeütkezett. Szabó István igen súlyos koponyaborda- és lábtörést szenvedett. Mire a mentők a komáromi kórházba értek vele, meghalt.

Megjelent a hegyközségi törvény gyümölcsgazdálkodási részének végrehajtási utasítása. A Budapesti Közlöny (hivatalos lap) május 7-iki száma közölte a földmivélsügyi miniszter rendeletét a hegyközségekről, valamint a szőlő- és gyümölcs gazdálkodásról szóló 1938. évi XXXI. te. gyümölcs gazdálkodásra vonatkozó rendelkezéseinek végrehajtása tárgyában. A rendelet a faiskolai termelést, a természetvények forgalombahozatalt, új gyümölcsösök telepítését, végül pedig a meglévő gyümölcsösök felújítását és rendezését szabályozza és végeredményben az egységes és tömeges gyümölcsstermesztés fontos nemzetgazdasági célkitűzéseit mozditja elő.

A Rákoshgyi Baktériumlőről így vélekednek a gazdák: Bón Pál, Békéscsaba: Ezen pár sorommal tudatom, hogy a rég bevált baktériumlőről, mit már régóta használok, sziveskedjenek utánértelet küldeni tiz litem. — Majoros Orbán, Nógrádújhely: Kérek hat liter baktériumlőrt: már több év óta is Önök-nél szeretem be és eddig kitünően bevált, s ezért kérem most is, tessék postán utánértelet küldeni. — Zs. Nagy Lajos, Komádi: A Rákoshgyi Baktériumlőrt két éve már jó eredménnyel használom, kérek 4 liter. — Fülöp János, Kurd: Kérek részemre 4 literes demizsonban Rákoshgyi baktériumlőrt. E szer szereték számára kitünően bevált. — A Rákoshgyi baktériumlőről igen értékes kis könyvecskét minden kötelezettség nélkül küld az érdeklődőknek: Aultzky Ottó vegyszerkereskedő, Budapest, VII., Dohány-u. 84.

Halálra gázolt munkásteány. Cinkota István szajoli ispán földbirtokáról hazatérőben kocsiával egy csoport munkás közé hajtott, akik a mezőről tértek haza. A kocsi elütötte Balog Pirokska 17 éves lányt, aki oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy egy óra múlva belehalt sérüléseibe. Az ispán ellen gondatlanságból okozott emberölés címén indít eljárást az ügyészség.

Két evezős a Dunába fulladt

Vasárnap, május 7-én délután kettős halálos csónakszerencsétlenség történt a Dunán. Újpest közelében, a Káposztásmegyéri Vízmezők-nél felborult egy kétpárevezős csónak. Utasai Grossfeld Nándor 30 éves mérnök, öccse Ernő 28 éves tisztviselő és huga, Magda, 21 éves tisztviselő, akik a Rottenbiller-utca 30. számú házban laknak továbbá egyk ismerőstük, Szántó Tibor 31 éves kereskedő a Dunába estek. A nagy segélykiáltásra és ajajveszékésre figyelmesek lettek többen a parton tartózkodók közül és a Káposztásmegyéri Vízmezők két alkalmaszójta, Mészáros József és Tikkel Károly azonnal csónakokba szálltak és az élet-halál között vergődők segítségére igyekeztek. Grossfeld Magdát és Szántó Tibort sikerült az életmentőknek partravinni, azonban a két Grossfeld-fivér a hullámsírban lette halálát.

Május 15-én lép életbe az új menetrend. Egész Európában és így nálunk is május 15-én új menetrend lép életbe. A „Hivatalos menetrend-könyv” az ősz óta visszacsatolt területek közlekedési hálózatának menetrendjével kibővíve május 15-án jelenik meg. Ára változatlanul füzve 1.50 pengő, vászonkötésben pedig 1.80 pengő.

Megérkeztek az első tutajosok Szegedre. Május 4-én, csütörtökön délután érkeztek Szegedre a felszabadult Kárpátaljáról az első tutajok. A főkomáromyos Fantics Mihály volt, aki a világháborúban őrmesterként szolgált a magyar hadseregben és jól beszél magyarul. A tutajosok kálapját nemzetiszínű szalag díszítette és a tutajok elején magyar nemzeti zászló lengett. Amikor a tutajok kikötöttek, a főkomáromyos ezt kiáltotta: „Éljen Magyarország! Éljen a magyar hadsereg!” A közönség lelkes ünneplésben részesítette a tutajosokat, akik három hete indultak el Husztról és 856 köbméter nagygyölgvi és talaborcvölgyi fenyőt usztattak le a Tiszán.

Titikos nyilas szervezkedésről rántották le a leplet. A budapesti főkapitányság politikai osztályának detektívjei rajtaütöttek egy titkos nyilas szervezkedésen, amelynek tagjai a Kerepesi-úti Újévetverseny-pályára szütereihenységben tartottak titkos összejövetelt. A hónapokkal ezelőtti belügyminiszteri rendelettel feloszlottat Hungarista Part több tagja ugyanis elhatározta, hogy tovább folytatják a szervezkedéseket. Különösen a választási propaganda alatt készülték timentéseket és rendezvényeket elkövetni. A titkos összejöveteleken 52 ember vett részt. A detektívek valamennyiüket rabszállítóautón a főkapitányságra vittek. Az állami és társadalmi rend erőszakos felforgatására irányuló bűncselekmény kísérlete miatt 25 személyt letartóztattak, 27 ember ellen pedig internálási eljárás indult.

IGAZGYÖNGYÖK

Amit megtartasz magadnak, azt elveszited. Amit elajándékozol, a tied marad örökké.

::

Minden pénz az ördögé, aki embert lelkeivel kereskedik.

::

Amire igazán szükségünk van, az kevés pénzen megszerezhető, csak a felesleges kerül sokba.

(Azel Munthe svéd író gondolatából.)

A szenvedély veszedelmes fenegy, ha szabadon eresztik, felfalja az embert.

Rövid
történet

A CSIPKE

IRTA: BÉKEFFI JÓZSEF

Hétfő reggel jelentkeztek a kordé-sok. Egy hiányzott.

— Hol a harmincadik? — érdek-lődött a pallér.

— Nem vót pize a vonatra — mondta az egyik ragyavetkű fuváros s összekacsintott a többivel. — Ű csak gyalogosan gyün utánunk.

— Ezt erre nagy nevetés. Azzal a girhes gebével egy hét alatt sem ér ide Pest-Budáról, ahol szegődötték.

A fuvárosok munkába állottak. Szállították a követ a bányából az építkezés helyére. Reggeltől napszállatig hangzott az uton: gyi, hij, meg pattogott az ostor vigan. De a gebe nem hiányzott. Meg is feledkeztek róla.

Csütörtökre mégis megjött a harmincadik kordé. Ilyen vásárt még nem láttak. Nevetett is, aki véletlenül jelen volt a bevonulásnál.

Monoki Dani vezette a kordéba fogott gebét. A talyga után ballagott Dani életpárja s a talygában négy apró kolyók. A legnagyobb, a hatesztendő Pista, a ládán ült, amelyben a család az ágyneüket, a ruhákat és a konyhaedényeket csomagolta. A másik három meg a kordé fenekére szórt szalmán aludt.

A pallér fejcsóválva hitetlenkedett:

— Ezzel a girhes döggel akar maga dógózni? Kivel mással? ...

— Csakis a Csipkével — erősködött Dani. — Derék állat, hűséges jószág.

Az asszony is pártolta a lovat, a Pista gyerek is bizonygatta Csipke használhatóságát. A nagy unszolások, kérések meg is lett az eredménye.

A Csipke másnap már ott marsolt az uton a többiekkel. Monoki nem használt ostort, csak nógatta, biztatgatta a gebét.

— Kérlek szépen, drága kis lovacskám, jó kis Csipkém, indulj meg. — Így könyörgött Dani a kiöregedett gebének.

De a sárca csak bólogatta nagybusan a fejét, nem mozdult. A többi kordé szép sorjában elhaladt mellette. A kocsisok hasukat fogták a nevetéstől. Kötelkedve, gúnyosan, vagy sajnálkozva szóltak oda tehetetlen társuknak:

— Adj egy kis cukrot a paripádnak! Huzd magad, pajtás, hamarabb helybe érsz! Cimbora, itt az ostor, vágd meg a farát, majd elindul!

Monoki, a sápadtképu ember, nem ügyelt a bosszantásra, csak állt a Csipke előtt, még kezeit is összetette és így könyörgött tovább:

— Kérlek, szép lovacskám, légy tekintettel a gyerekekre. Ha nem húzol, mi nem eszünk ... No, indulj, Csipkém ... Estére finom abrakot és illatos szénát kapsz.

Igy rimádkodott az oktanlan állatnak. Különböző módszer, annyi szent. Először nevet az ember, ha látja, másszor elsodálkodik a girhes dög meg a gazdája barátságán, harmadszor összeszorul a szive és könny to-lakodik a szempilla mögé.

Mert így ment ez nap-nap után. Monoki kordéja volt mindig az utolsó. A nagy esedéklésre a Csipke megindult, nyögött, szuszogott, húzott egy darabon, aztán újra csak megkötötte magát. Nem esőkönyösségből, derék jóindulatu állat a Csipke, de meg kellett pihennie az öreg csont-nak.

Napok mulva megszokták az emberek Monokit, meg a lovacskát is. Valamivel kevesebbet dolgozott, mint a többi, sebj, harminc talygánál ez nem számít.

Nem is lett volna semmi baj, ha irgységre nincs az emberek között. Az irgységre az adott okot, hogy a munkásoknak lovastul együtt félóra

járásnyira eső faluba kellett szállásra járni, a Monoki-család pedig bevette magát a félig kész istállóba. Ha tilos a lakás az építkezési területen, akkor az mindenkiére áll. Az építkezésvezető mérnöknel próbálkoztak a Monoki-család ellen áskálódni, de annál nem értek el eredményt.

Aztán felpanaszolták a kivételezést az ellenőrzésre érkezett főmérnöknel. Balázs főmérnök szigorú ember, az majd rendet csinál. Ki is adta az utasítást az építkezésvezetőnek:

— Vértés kolléga, ki kell telepíteni ezt a fuváros-családot.

— Természetesen, kedves kolléga ur, ki kell őket telepíteni innen. Azonnal el kell távolítani ezt a nép-séget ... Még ma este. De nagyon kérem, tegye meg ön. Főmérnök ur-nak nagyobb a tekintélye.

Balázs el is indult az építkezés-vezetővel az istálló felé. Az istálló kocsisinjében együtt volt az egész család. Az ember a legkisebbik gyereket dajkálta, a nagy meg hagyományt vadalgt és ettől szaporán könnyezett. A két kicsi meg rongylabdával gurigáztak a földön. Észre sem vették az ajtónyitást.

— Csak tessék! — unszolta Vértés a főmérnököt.

Monoki a beszédre a bejárat felé pillantott s ahogy észrevette az urakat, felugrott a ládáról. A gyereket letette előből és rosszat sejtve, előre jött.

— Parancsolnak a mérnök urak... Balázs szigorú és következetes akart lenni önmagához:

— Azt akarom mondani maguk-nak ... — mit is mondjon, gondolkozott pár pillanatig. Igen. — Mielőtt innen kiköltöznek, újramezlik ezt a helyiséget. Megértette?

— Igenis, főmérnök ur, parancsára ...

Ez a baj is elmulott. A család élt és virult. A sápadtképu Monoki arca barnára színesedett, a gyerekek gömbölyödtek, az asszony naphosszat dano-lt, csak a Csipke romlott szinte óráról-órára. Talán ezt a nyarat még kibírja, reménykedett a kis család.

De egy csillagfényes augusztusi éj-szakán belesett a kőlika. Megpuffadt szörnyen. Kár volt a négy pengőért, amit az állatorvosnak fizetett Monoki. Hiábavaló volt a könyörgés, rimádkodás és a sírás. Két nap után a Csipke kimúlt.

Igy történt. Szegény embernek szegény a sora. Mehet vissza a család gyalog Pestre s a talygát vonszolja maga Monoki, vagy összepórolt pénzcsékéjét odaadja a vasutnak.

A mérnök sajnálkozott, meleg volt a hangja, mikor Monokival beszélt. Részvételt volt irányában, de segíteni ő sem tudott. Legalább is így vélekedett Monoki.

Pénteken fordult fel a Csipke. Másnap fizették az embereket. A mérnök, mielőtt a fizetéshez kezdett, pár szót szólt a munkásnéphez:

— Emberek! Maguk mind tudják, hogy egyik munkástársukat nagy baj érte. Megdöglött a lova, oda minden vagyonra. Nem kövélge, csak az ad, akinek a szive diktálja és nélkülözni tudja azt a pár fillért, amit fuváros-társának ad. — Az egyik közelálló embertől elvette a kalapot. — Ide, ebbe a kalapba beleteszek tíz pengőt, a többi a maguk dolga.

Aztán kifizették a népet. Nem akadt egy sem köztük, aki megállás nélkül ment volna el az asztalra tett kalap mellett ...

Harmadnapra Monoki újra ott marsol az uton. Erős, barna ló van a kordéba fogva. Búszkén vezeti, de néha még megfélekedezik a szerencséről. Hátrafordul, hogy nógassa Csipkét. De, ahogy meglátja az új lovat, elmosolyodik és fürgén igyekszik a többi után ...

A mi költőink

Orgonafa, orgonafa

Orgonafa, orgonafa
Hullasd le a szép fűrtös virágod,
Lombjai közt sárgarigó,
Te se kergetsd szerelmesen párod.

Hogy tavasz lett, ne is tudjam,
Ne is sejtsem azt, hogy boldogság van.
Hadd higgyem, hogy senkinek nincs,
Ugy mint nekem, része boldogságban.

Ne lássam kettesben tépni
Alkonyatban orgonavirágját,
Ne lássam, hogy sárgarigó
Szerelmesen csókolja a párját.

MISIK JÁNOS (Budapest)

Patkőzene

Az én csizmám csizma
Parketten és sárba.
Pedig olcsón vettem
Egy végladáros
Falusi vásárba.

Patkót verettem rá,
Tarlót jártam benne.
Mint az ózinte szó
Parittyás Dávidja
Jöttem vele Pestre.

Falról irt versem
A faszterem terem,
Hogy patkőzenével
Legyen magyar fülbe
Sohajta a nevem ...

GÁLL FERENC
(Budapest)

Enek a diófáról

Megmondani sem lehetne,
Hogy mióta, hogy mióta
Küzd a harcos nagy halállal
A kertünknek szöke keblén
Egy magányos vén diófa ...

Ma reggel ... a nap kelőben ...
Törzsén éles balta szántott ...
Odamentem ijedt szóval:
„Mondjad, mondjad, édes bályám,
Miért bántod? ... miért bántod? ...”

Mint elrontott életemet,
Ugy sajnálok minden ágát ...
Levelét ... mely rég lehullott ...
Elveszejtett rigók fűtyjét ...
Regőskedvű némaságát ...

Hogyha én sem sajnálnám, hát
Ki sajnálná? ... Hát ki? ... Hát ki? ...
Beteg voltam ... mesét mondott ...
Nem tudom ... úgy fáj a szívem ...
... Könyörülj! ... Vagy ... mégis ...
vágd ki!

Ereszd neki a fejszédet ...
Hogy szívem ne fogja bánat:
Megalok én még ma este ...
... Édes bályám ... vágd ki! ...
vágd ki! ...
Jó lesz nekem kopfajának ...”

RÁCZ KÁROLY
(Berekbőszörmény)

A boldogság

Ne hídd soha, hogy csak egyedül te vagy, akit a sors porget. Baja mindenkinek akad. Hol több, hol kevesebb. Néha azt győtri legjobban, akit legboldogabbnak vélsz.

Nem kell ahhoz sok, hogy boldog légy. Mindössze annyi, hogy többről tudj lemondani, mint amennyit kívánsz. A kettő közötti különbség a nyugalmad mennyisége.

Ne légy rabslolgája a pénznek és vagyonnak, amit még nem szerzettél meg s talán soha el nem érsz, hanem ura annak, ami már a tied. Ha lég-várakba kapaszkodsz, a talaj csuszhat ki lábaid alól.

Egy folt a ruhádon sokkal értéke-sebb, mint ezer pengő adósság a házádon. Nem az a fontos, hogy mi-nek látnak, hanem az, hogy minek érzed magadat.

Az emberek ugysem azt mondják, amit gondolnak felőled. Sohasem hangoztatja senki, hogy ózinte hozzád, ha a saját érdeke nem követeli. Akkor pedig már nem az.

Ózinte csak magadhoz lehetsz, ha elég erőd és bátorságod van hozzá. De akkor már végtelen nagy ur vagy. Erős és hatalmas, akit senki sem irányíthat, csak a saját lelki-ismerte.

Mérhetetlen birodalmon uralkodsz: a saját nyugalmad illatos kertjén.

A neve: boldogság.

Mézes János

Egy kis mosoly

A kávéházi kártyaszobában két játékos között sulyos nézeteltérés tá-mad. Az egyik magából kikelve ordít:

— Te csibész, te gazember, te tolvaj, te hamiskártyás, te börtöntöl-
lék!

Mire a másik önérzetesen:

— Kikérem magamnak hogy tegez-
zen!

— Ez az Erzi egy ostoba liba.
— Kikérem magamnak! Erzi a menyasszonyom, éppen ma ígérte meg, hogy feleségül jön hozzám.
— No, látod! Ez a legjobb bizo-
nyíték.

— Házgondnok ur, túrhetetlen az a láрма az első emelet 3. szám alatti lakásban. Az asszony egész délelőtt zongorázik, délután énekel, utána be-szél, este pedig kinyitja a rádiót. Ezt nem lehet kibírni.

— Ön a szomszédja a holgynek?
— Nem. A férje vagyok

Az apa elmeséli a barátjának, hogy a leánya egy fogorvoshoz megy fele-ségül.

— Nagyszerű, — szólt a barát — talán szerelmi házasság?
— Azt meghiszem. Ugy kezeli, mint egy királynőt.
— Hogy-hogy?
— Hát már egy arany koronát ígért neki.

Találja ki!

van van van
van van van

Fanyelű zsebkés
(a=e)

mindent megrág
(é=e)

A fenti három rejtvény mind-egyike egy-egy helységnévet foglal magában.

A levelezőlapra irt megfejtést a Vasárnapi szerkesztőségének címére (Budapest, V., Báthory-utca 24.) kell beküldeni, tíz napon belül. Elkészve érkező válaszokat nem veszünk figye-lembe. Jutalom:

néhány értékes könyv

Kiosztjuk olyan olvasóink között, akik mind a három helységnévet be-küldik, előfizetőlaborunk tagjai és előfizetési díjhátalruk nincs.

A Találja ki! eredményét a 23-ik számban tesszük közzé.

A 17-ik számban közölt Találja ki! eredménye a következő:

A feltételeknek megfelelő szavakat — melyeknek első betűjét elhagyva, másértelmű új szót kapunk — hu-szonnyolc előfizetőnk küldött be. Könyvjutalmat nyert a legtöbb meg-felelő szót beküldő:

Keresztes Imre (Szentés),
Fellegi József (Komárom)
előfizetők.

TANÁCSADÓ

Kérdés: Az OFB után juttatott föld megváltása esetén a cevből az ingatlan megváltási árából 20 százalékot ki kell fizetni? (G. P., Szepvár.) — **Felelet:** A törvény szerint azt, aki a megváltást ár 25 százalékát kifizeti, a juttatás szempontjából előnyben kell részesíteni.

Kérdés: Fekete, közepkötött, driszi-járta talajon kaszálót szeretnék létesíteni. Milyen és mennyi fűmagot, illetve fűmagkeveréket vessek egy hektárral földbe. Melyik a legalkalmasabb idő és hol szerezhető be a magokat? (H. M., Alattyán.) — **Felelet:** Megfelelő magkeverék a következő: 16 kg réti csemege, 1,7 kg réti komócsin, 1,3 kg aranyzab, 7,0 kg réti esztergály, 3,0 kg zöld pántlikafű, 0,5 kg tarackos tippán, 3,5 kg vörös csemege, 3,0 kg svéd vagy korcsihere, összesen 38 kg. Kaphatók minden nagykereskedésben. Vetési idő: az előestől, illetve felszabadulástól függően április első fele vagy szeptember eleje.

VASÁR ÉS PIAC

GABONATÖZSDE

Készárúpiac. Buza tiszavideki 77 kg-os 20,25—20,80, 78 kg-os 20,45—21, 79 kg-os 20,65—21,20, 80 kg-os 20,75—21,30, fejérmeyeri 77 kg-os 20,30—20,75, 78 kg-os 20,50—20,95, 79 kg-os 20,70—21,15, 80 kg-os 20,80—21,25, felsőtiszai 77 kg-os 20,05—20,65, 78 kg-os 20,25—20,85, 79 kg-os 20,45—21,05, 80 kg-os 20,55—21,15, dunatiszai 77 kg-os 20,05—20,60, 78 kg-os 20,25—20,80, 79 kg-os 20,45—21, 80 kg-os 20,55—21,10, dunántúli 77 kg-os 20,20—20,70, 78 kg-os 20,40—20,90, 79 kg-os 20,60—21,10, 80 kg-os 20,70—21,20; rozé pestvidéki 14,40—14,65, más szím 14,55—15,10; takarmányára elszéndelt 16—18,45; sörpára kiváló 20,90—22,60, prima 19,25—19,75; zab elszéndelt 22,60—22,75, középminőségű 22,35—22,45; tengeri tisztított 16,75—16,85 pengő métermázsánként.

Határidősi piac. Rozs júniusra 14,18—14,15; tengeri júliusra 17,55—17,56, augusztusra 17,81—17,82 pengő métermázsánként.

Magpiac. Árak helyi vidéki vasútlíniakon: 100 kg-ként, minőség szerint: lucerna, ólomzáró 230—250, lóhere, ólomzáró 125—138, szájszőkibabok 96—98, köles, tefér 18—22, köles, vörös 18—19,50, mular 21,50—22, rókamag, nyagszemű 27—28, kasszemi 28—24, dohos 22—22,50, víktóriaborsó 18—19, expresszorsó 19—21, dunai szókiványab 20,75—20,25, uradalmi kék mák 128—132 pengő.

Takarmány. Árak métermázsánként: réti széna 11a 6—7,80, 111a 3,20—3,60, lucernaszéna 6,70—12, rozszalma 350 pengő.

Abaktakarmány. Árak métermázsánként, kicsinyben: árpakorpa 14,80, borsóhéj 20,10, buzakorpa 14,30—15, buza-takarmányliszt 17—17,50, kókuszpogácsa 15, lennappogácsa 15,50—16, szárított repászelet 12,50, repopogácsa 12—12,50, rozskorpa 14, melész 10,50, halliszt 45 pengő.

Vágómarha. Árjegyzék elsőlyban: bíka, magyar 11a 31—32, tarka 1a 48—52, 11a 41—47, 111a 32—40, ökor, magyar 1a 53, 11a 41—48, 111a 32—40, tarka 1a 64—68, 11a 46—63, 111a 32—45, tehén, magyar 11a 40—50, 111a 37—38, tarka 1a 57—65, 11a 40—56, 111a 32—58, bivaly, magyar 36, növendék 32—58, kicsiztonyi való 15—31 fillér kg-ként.

Tenyészmarhák és jármosok. A belföldi jármosok (tarka) és beállítai való tinó 50—56, a belföldi jármosok (fehér) és beállítai való tinó 54—58, 1½ éves üsző 45—52, 1½ éves tinó 45—52, fiatal, friss fejűs tehén 70—90 fillér kg-ként.

Juh. Külföldnek megfelelő 14 fiatal fiú, darabonként 60 kg súlyban 44—48, 14 fiatal bárány, páronként legalább 80 kg súlyban 48—55 fillér kg-ként, etetés-itatás után gazdaságban mázsával, 3 kg súlyfevónással.

Ló. Árak: csikó 40—60, könnyebb kocsiól (hintós és juker) 630—800, igaz kocsiól (nehéz nyugati fajta) 400—490, alarendelt 16 45—250, vágóló 35—210 pengő darabonként.

Szortés. Uradalmi zsírserstés páronként 340 kék-on felül 102—103,5, szedett sertés 1a 95—100, 11a 74—84, angol sonkaserstés 1a 92—98, 11a 82—90 fillér kg-ként.

Zsír és szalonna. Szalonna, olvasztani való 132—144, sózott 150—200, füstölt 180—240, háj 145—160, tepertő 150—220, sertészsír helybéli 144—160 fillér kg-ként.

Hajpiac. Harcsa, nagyság szerint 200—400, csuka 160—300, ponty 120—200, kárársz 120—140, compó 120—140 fillér kg-ként. Rák darabonként 16—60 fillér.

Toll. 11a Rupf 7—7,20, 11a Rupf 5—5,20, 11a Rupf 3,80—4, 111a Rupf 2,50—2,60, hizott toll 3,85—4, 11a fozott toll 5,20—5,30, 11a fozott toll 2,90—3, 1a pelyh 11,40—11,50, 11a pelyh 8,50—8,60, fehér kacsa 3,85—3,90, szürke kacsa 2,10—2,20 pengő, tarka csirke 27—35 fillér kg-ként.

Baromfi és tojás. **Élőbaromfi:** Tyúk 250—400, csirke, rántani való 150—250, sütni való 250—320 fillér darabonként. **Leölt baromfi:** Tyúk 150—200, csirke rántani való 240—450, sütni való 220—380, ruca udjónság 200—250, hizott 160—200, pulyka hizott 120—180, libamáj, nagy 600—900, kicsi 300—600 fillér kg-ként. Tea tojás 10 darabig 7—9, főzőtojás 6—7, apró 6—7 fillér darabonként.

Tej és tejtermékek. Teljes tej 30, lefejt 10, aludt tej 80—100, tejszín 180—220, tejszín 110—120 fillér literenként. Centrifugált vaj 320—350, főzővaj 280—320, tehénútró sovány 80—80, juhútró 160—240, kevert túró 140—180, juhsajt 200—240, trappista 200—260 fillér kg-ként.

Zöldség. Sárgarépa 14—24, petrezselyem (udjónság) 6—20 csomónként, kevert zöldség 18—24, zeller 36—36, kalaráb (udjónság) 16—36 darabja, karfiol 140—160, vöröbágyma "makói" 20—24, közönséges 14—20, fokhagyma 22—40, cékla 16—24, savanyított káposzta 18—20, kelkáposzta (udjónság) 40—80, fejessaláta 2—8 (darabja), torma 40—120, burgonya (udjónság) 16—28, Gálhulla 12,15, ősz rózsza 12 nyári rózsza 14—16, Ella 9—12, kifli 26—30, tömött csiperkebeka 120—240, szárított 400—800, uborka (udjónság) 90—140, zöldborsó, apró hegyes 12—25, nagy téltleni való 40—60, tök (udjónság) 160—320, zöldborsó hüvelyes 100—120, spárga, vastagszálu 110—150, közepeszerű 80—120, vetykó 40—76, sóska 18—28, paraj tisztított 14—23, feketeterék 16—28 fillér kg-ként. Retek jánosnap 16—32 csomónként, hónapostek csomónként 4—16 fillér.

Gyümölcs. Alma 96—200, szilvaiz 120—160, gyümölcsöz 120—300, dióhéj 400—466, mogyoróhéj 440—500, hájazott mandula 440—640 fillér kg-ként.

Borpiac. Az Alföldön néhány helyen, Kiskörösről, Iszákban és Kecelen fagy pusztított és ennek folytán a gazdák a meglévő boraitak még fokozottabb mértékben visszatarjták. Az árak az elmúlt héten a fagy következtében szilárdultak és 3,1 filléres Malland-fokónként áron alul seholsem lehet bort kapni. A színes borok 3,1—3,3, a zöld-fehér borok ára pedig 3,2—3,6 fillér Malland-fokónként. Lítéráron 40—45 fillért, kivételesen 55 fillértér jöttek létre kötekek.

Gyümölcspálínka. A gyümölcspálínka piacon e héten is csendes volt a forgalom, nagyobb üzlet alig létesült és csak kisebb tételekben volt kereslet tartott árakon. A **törkölypálínka** 3,70—3,75, **seprőpálínka** 3,80, **szilvátörök** 7, **barackpálínka** (minőség szerint) 10—11, **borbirtal**, **magasfokú** 5,80, **alacsonyfokú** 5,50, avinálású eblóra 3,70 pengőtér terjedő áron kelt el, 10,000 literfokónként (III. táblázat szerint + 3% forgalmi adó).

Időgen pénzek vételi és eladási ára. *Száz pengőnél többre kerülő száz darab:* Angol font 1600—1620; dollár 340,75—344,75; kanadai dollár 332—337; holland forint 183,20—185,20 pengő. *Száz pengőnél kevesebbe kerülő száz darab:* Cseh korona 7,50—11,80; lengyel zloty 60—61,40; szerb dinár 6—7,50; franciáfrank 9—9,20; román leu 2,60—3,45; bolgár leva 3—3,60; olasz líra 16,90—17,90; svájci frank 76,65—77,55 pengő. Ezekhez az árakhoz még a Magyar Nemzeti Bank által megállapított hivatalos felárak járulnak.

Arany- és ezüstpénzek

Ezüstpénzek: 1 darab egykoronás 96 fillér; kétkoronás 22 fillér; ötkoronás 1 pengő 90 fillér; régi egyforintos 95 fillér.
14 karátos tömörarany grammonként 3 pengő 25 fillér.
Szinarany kilogrammja 3500 pengő.

Vásárok jegyzéke

Vasárnap, V. 14.: Alberti, Szegvár, Ujkécske. — **Hétfő, V. 15.:** Adán, Csököly, Csákvár, Dédes, Felsőmocsolád, Hajduszoboszló, Jászó, Kercseliget, Kömlő, Kony, Kunmadaras, Munkács, Mike, Németboly, Nagyberki, Nógrád, Paks, Salgótarján, Somogyvár, Szekszárd, Szőny, Szolnok, Tompa, Tótszerdahely, Valál, Vác. — **Kedd, V. 16.:** Bajna, Celdömök, Csesztreg, Dunaszerdahely, Gálosfa, Iharosberény, Kövi, Kóny, Mezőkomárom, Regöly, Salgótarján, Sümeg, Szihalom, Szombathely, Szőlősgyörök, Ungvár, Ujpest, Vaál. — **Szerda, V. 17.:** Balmazújváros, Bajna, Beregszász, Hetény, Jászberény, Kassa, Kurd, Mezőkomárom, Nagymegyér, Mucsi, Okány, Somogyoszob, Szentantalfa, Szabadzentmihály, Székesfehérvár, Tét, Tiszalök, Tornaalja, Veszprémsvársány, Zalaszántalászló, Zánka. — **Péntek, V. 19.:** Aszód, Gyula, Kaposmérő, Óriszentpéter, Szalkszentmárton, Zalaszentiván. — **Szombat, V. 20.:** Drávafok, Kálmánca, Kisbarátapáti.

RÁDIO

Budapest I.

VASÁRNAP, V. 14.
8: Szózat. Utána: Hanglemek. 8.45: Hírek. 10: Róm. kath. istentisztelet. 11.15: Evangélikus istentisztelet. 12.20: Pontos idő, időjárás és vizállás. 12.30: Fuvószenekar. 13.05: „Világhírő”. 14: Cigányzene. 15: Móra Panna mesél. 15.15: Hanglemek. 16.30: Thurzó Gábor előadása. 17.10: Marjay Erzsébet énekel. 17.40: „Nyugat ismét szövetkezik a szovjettel”. 18.10: Tánccsoportok. 18.25: Előadás. 18.40: Szalonzene. 19.15: Hírek. 19.25: Magyarország és az Ir Szabad Állam válogatott labdarúgó csapata mérkőzéseinek II. féléjeje. 20.20: „Ballasa Bálint”. Hangjáték. 21.40: Hírek, időjárás. 22: Dohnányi Ernő zongorázik. 23: Operaházi zenekar.
PÉNTEK, V. 19.
12.10: Szalonzene. 13.30: Szimfónikus Zenekar. 16.15: Diákéj. 17.10: Cigányzene. 18.10: Országos balettnéző. 18.50: „Mi a magyar nemzet?” Ottlik László dr. és Szentmiklóssy György dr. vitája időszéri magyar kérdésekről. 19.30: Operaházi előadás. „Faust”. Zenéfért szerepte Guonod. 20.30: Kültügyi negyedóra. 21.40: Hírek, időjárás. 23: Cigányzene.

Rendszeres hetéknapi műsor-számok:

6.45: Torna, hírek, hanglemek, éterrend. 10: Hírek. 10.20: és 10.45: Folyóvadás. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli baranzói, Himnusz, időjárásjelzés. 12.40: Hírek. 13.20: Pontos idő, időjárás, vizállás. 14.30: Hírek. 14.45: Műsor-ismertetés. 15: Piaci árak. 16.15: Pontos idő, időjárás, hírek. 17: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 19.15: Hírek. 21.40: Hírek, időjárás. 22.40: Hírek németül, angolul, olaszul. 00.05: Hírek.

HÉTFŐ, V. 15.

12.10: Weixelgürtner Egon zongorázik. 12.55: Szabó Miklós énekel. 13.30: Cigányzene. 16.15: Diákéj. 17.10: „A régi Kassa magyarsága”. 17.40: Jazz. 18.30: „Amit a légtőlalmi segélynyújtásból mindenki tudnia kell”. 18.50: „Mi legyen a magyar földdel?” Bende Miklós és Kerék Mihály dr. vitája. 19.25: Szalonótör. 20: Dalos Sándor előadása. 20.30: „Mihalovich Vidon emléket”. 22: „Séta Jugoszlávia szívében”. 23: Stanoje Jankovics a belgrádi opera tagja énekel. 23.30: Géczy Barnabás zenekarának hanglemzele.

KEDD, V. 16.

12.10: Balalajka-zenekar. 13.30: Hanglemek. 16.15: Asszonyok tanszéke. 17.10: „Furcsaságok az élk világából”. 17.40: Szalonzene. 18.45: „A lapszerkesztés műhelytitka”. Csevegés. 19.25: Garbitruber Mária zongorázik. 19.53: Elbeszélők. 20.20: Hangverseny Zenekar. 23: Tánccsoportok. 23: Cigányzene.

SZERDA, V. 17.

12.10: Katonazene. 13.30: Szalonzene. 16.15: Diákéj. 17.10: „Nők a nyeregben”. 17.40: Cigányzene. 18.10: „A költő visszanéz őseire”. 19.30: Operaházi előadás Max Hirtel kamaranékes vendég-fellejtével. „Aida”. Zenéfért szerepte Verdi. 20.20: Hírek. 21.35: Hírek, időjárás. 23: Hanglemek.

Mezőgazdasági rádió-előadások

BUDAPEST I.
Május 14, vasárnap d. u. 3 óra:
HAYZÁR ÁRPAD DR.: „A mezőgazdasági értékesítés kérdése”.
HORN JÁNOS: „Gyümölcs-értékesítésünk hibái”.
Május 15, hétfő, d. u. 6.50 óra:
BENDE MIKLÓS és KERÉK MIHÁLY DR. vitája: „Mi legyen a magyar földdel?”
Május 18, csütörtök d. u. 6.25 óra:
VALLÓ ÁRPAD: „Méhészeti időszéri tanácsadó”.
Május 20, szombat este 10 óra:
A békéscsabai mezőgazdasági iskola hallgatóinak ballagása.
BUDAPEST II.
Május 16, kedd d. u. 7.25 óra:
Mezőgazdasági felőra.
Május 20, szombat d. u. 7.30 óra:
Mezőgazdasági felőra.

CSÜTÖRTÖK, V. 18.

8: Szózat. Utána: Hanglemek. 8.45: Hírek. 8.55: Ifjúiskai istentisztelet közvetítése a Hősök-teréről. 10: Református istentisztelet. 11: Hanglemek. 12.20: Pontos idő, időjárás és vizállás. 12.30: Fuvószenekar. 13.05: „Világhírő”. 14: Cigányzene. 15: Móra Panna mesél. 15.15: Hanglemek. 16.30: Thurzó Gábor előadása. 17.10: Marjay Erzsébet énekel. 17.40: „Nyugat ismét szövetkezik a szovjettel”. 18.10: Tánccsoportok. 18.25: Előadás. 18.40: Szalonzene. 19.15: Hírek. 19.25: Magyarország és az Ir Szabad Állam válogatott labdarúgó csapata mérkőzéseinek II. féléjeje. 20.20: „Ballasa Bálint”. Hangjáték. 21.40: Hírek, időjárás. 22: Dohnányi Ernő zongorázik. 23: Operaházi zenekar.

PÉNTEK, V. 19.

12.10: Szalonzene. 13.30: Szimfónikus Zenekar. 16.15: Diákéj. 17.10: Cigányzene. 18.10: Országos balettnéző. 18.50: „Mi a magyar nemzet?” Ottlik László dr. és Szentmiklóssy György dr. vitája időszéri magyar kérdésekről. 19.30: Operaházi előadás. „Faust”. Zenéfért szerepte Guonod. 20.30: Kültügyi negyedóra. 21.40: Hírek, időjárás. 23: Cigányzene.

SZOMBAT, V. 20.

12.10: Cigányzene. 13.30: Hanglemek. 16.15: Házartási előadás. 17.10: Vasutas énekek. 17.45: A rádió postája. 18.15: Pázmány György zongorázik. 18.45: „Ittbeli Kiss József pilóta”. 19.25: Szalonzene. 20.25: Rádió a rádióról. 20.40: „Egy vidám óra az opera, operett, film és hanglemek világában”. A Pécsi Országos vidéki rádióéj. 21.40: Hírek, időjárás. 22: A békéscsabai mezőgazdasági iskola hallgatóinak ballagása. 23: Jazz.

Budapest II.

Vasárnap, V. 14. 11.15: Cigányzene. 15.05: Hanglemek. 16.05: Dalárda. 19.30: Előadás. 20: Hírek. 20.20: Hanglemek. 21.05: Szalonzene. 21.30: Időjárás. — **Hétfő, V. 15.** 18: Német nyelvlecke. 18.30: Szalonótör. 19.30: Eszterpántó előadás. 20: Hírek. 20.20: Hanglemek. 21.30: Időjárás. — **Kedd, V. 16.** 18.15: Francia nyelvlecke. 18.45: Cigányzene. 19.25: Előadás. 20: Hírek. 20.20: Folyóvadás. 20.50: Hanglemek. 22: Időjárás. — **Szerda, V. 17.** 18.50: Olasz nyelvlecke. 20: Hírek. 20.20: Természettudományi előadás. 20.50: Beszélőkzenekar. 21.30: Időjárás. 22.25: Az „Aida” opera negyedik felvonásának közvetítése. — **Csütörtök, V. 18.** 17.10: Folyóvadás. 18.25: Hanglemek. 19.25: Szalonzene. 20: Hírek. 20.25: Hanglemek. 21.30: Időjárás. — **Péntek, V. 19.** 18.15: Gyorsírás. 18.45: Hegedű. 19.30: Előadás az agytekéi parlarnál. 20: Hírek. 20.20: Hanglemek. 21.30: Időjárás. 22.25: A „Faust” című opera IV. felvonása. — **Szombat, V. 20.** 17.10: Folyóvadás Rómáról. 18.10: Hanglemek. 19.30: Előadás. 20: Hírek. 20.20: Fuvószenekar. 21.30: Időjárás.

KIADÓTULAJDONOS:
„FALU” MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSÉG FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL.

FONTOS UTBAIGAZÍTÁSOK

a Németországban dolgozó magyar munkások számára

Mindenütt és mindenkor magyarnak kell maradni!

Hosszu évek óta mennek ki a magyar mezőgazdasági munkások ilyenkor tavasszal Németországba és őszszel szorgalmuk gyümölcsével térnek vissza. A magyar munkást jó tulajdonságai: a szorgalom és a becsületesség tették annyira kedvelté Németországban, úgy hogy ma már a német földbirtokosok nagy része magyar munkást szeretne alkalmazni. Ezért olyan nagy az érdeklődés német részről a magyar mezőgazdasági munkások iránt.

Erre a jó hírnévre valamennyien büszkék vagyunk és éppen ezért nagyra vagyunk értékelve azokat, akik hozzájárultak annak idején a jóhírnévként a megalapozásához. Idetova tiz esztendeje annak, hogy az első válogatott munkáscsoportot sikerült elhelyezni Németországban és úgy ezeknek, mint az utána következő munkáscsapatok magatartásának köszönhető, hogy a bizalom évről-évre erősödött. Őszinte elismeréssel állunk meg egy pillanatra, mikor ezekre az uttorokra gondolunk most, amidőn a magyar munkásrajok ismét elfoglalták helyeiket a német mezőgazdaságban.

Meleg üdvözlőnk küldjük a kintlevő munkástevéreinknek és közöljük, hogy a németországi tartózkodás ideje alatt — úgy, mint a múltban —

ez évben is ebben az újságban rendszeresen közölni fogjuk mindazokat a tudnivalókat, amelyekre szükség van.

Az újságot minden csoportnak anynyi példányszámban fogjuk megküldeni, hogy a tudnivalókról idejében valamennyien tudomást szerezzenek. Kisebb csoportokhoz tehát egy-két példányban, nagyobb csoportokhoz ennél több példányban kopogtat be a hazai és tanyai lakosság körében elterjedt lapunk minden héten pontosan. A Vasárnap-ot az idegenben tartózkodó munkástevéreink a földművelésügyi minisztérium megértő gondoskodásából ajándékképpen kapják.

Az elmúlt évek tapasztalata alapján felhívjuk munkástevéreink figyelmét arra:

ne tévesszék szemük elől egy pillanatra sem, hogy külföldön tartózkodnak, ahol az egyes ember magatartásából ítéljük meg az egész nemzetet.

Miképpen küldjétek haza pénzi a magyar munkások

A Németországba szerződött magyar mezőgazdasági munkások kerestüknek egy részét, azaz összesen 400 márkát hazaküldhetnek.

Az egy hónapban hazaküldhető összeget a német hatóságok állapítják meg. Kezdetben csak kevesebb pénz lehet hazaküldeni, körülbelül 35 márkát, a fennmaradó rész pedig az év végén — mielőtt a munkások hazajönnek, vagyis november és december havában — egyösszegben küldhető haza. A hazaküldött pénz, akármilyen részletekben is küldik azt, 400 márkát nem haladhat túl.

A hazaküldendő összeget át kell adni a munkaadónak és egyúttal pontosan meg kell nevezni azt a személyt, akinek a részére íthető kifizethető az összeg. Itt következik egy példa: Nagy János (férjezett nőknél a leánynev is, így Nagy Jánosné szül. Kiss Mária) 20 márkát küld Nagy Józsefnek, Gyula,

Gondoljon tehát mindenki arra, hogy munkájában, szórakozásában, az egymással való érintkezésben, a csoporton belül előforduló vitás kérdések elintézésében, szóval minden olyan alkalomnál, amely a nyilvánosság előtt történik, viselkedéséből következtetnek fajtánk jó és rossz tulajdonságaira. Örömmel állapíthatjuk meg, hogy kevés magyar ember bontotta meg a rendet Németországban, éppen azért van jó hírnévünk. Ezenkívül azonban sok új ember is kikerül, éppen azért nem árt, ha az ő figyelmüket is felhívjuk erre a fontos körülményre.

A magyar kormány természetesen azt szeretné, ha nem kellene külföldre engedni munkástevéreinket, hanem őket itthon lehetne foglalkoztatni. Sajnos, ez most még nem lehetséges, hiszen szegények vagyunk. Nincs annyi pénzünk, hogy megfelelő munkaalkatokat tudjunk idehaza biztosítani. Éppen azért más számra nagyobb — nemzetek példájára mi is igénybe vesszük az elhelyezést megtaláló munkások részére a külföldi munkaalkatokat. Lengyelországból, Olaszországból sokkal több munkás megy Németországba, mint tőlünk. A baráti kapcsolatokat az előbb említett nemzetek munkásaival ápolni kell a németországi tartózkodás alatt, éppen úgy, mint a nem magyarajku többi magyarországi munkásokkal is.

Országból nemcsak magyar anyanyelvű, hanem tót és német anyanyelvű munkást is helyezünk el Németországban

és miként Szent István nem tett különbséget édes hazánk honpolgárai között, ezt a hagyományt ápolva, mi is testvérrel kell, hogy lássunk a más nyelven, de magyarul érző honfitársainkban. Ezért volt boldog Nagymagyarország minden polgára és egy nagy világegésnek kellett következnie, hogy meggyőzze ellenségeinket arról, hogy szívük mélyében mindnyájan visszavágyódnak a régi magyar határok között élő népek.

A fentiek előrebocsátása után és a legújabbban Németországba érkezett munkástevéreink tájékoztatása végett az alábbiakban közöljük mindazokat a tudnivalókat, amelyek a Németországban tartózkodó munkások számára nélkülözhetetlenek.

Kossuth-ucca 5. szám. Olvashatóan kell írni, mert különben a pénzt nem lehet kikézbécsíteni. Minden csoportban van olyan személy, aki szépen tud írni, őt kell megkérni. Lehetőleg nyomtatott betűkkel kell írni a címet, mert ez jobban olvasható.

A munkaadókat a pénz hazaküldésére vonatkozólag a német kormány már értesítette, úgy hogy azok tisztában vannak a dologgal. Szükségesnek tartjuk azonban, hogy a magyar munkások is tisztában legyenek azzal, hogy miképpen jön a pénzük haza. Először is a munkaadó Németországban a csoport által hazaküldendő összeget befizeti a német birodalmi bankhoz és egyúttal csatolja a munkások által összeállított névsort és hogy egyenként ki mennyi pénzt és kinek a címére óhajt hazaküldeni. A pénz ezek után a német birodalmi banktól a Magyar Nemzeti Bankhoz kerül, innen pedig a budapesti székhellyel bíró Országos Központi Hitelszövetkezethez. Ennek a szövetkezeti központnak Magyarország majdnem valamennyi községében

van tagszövetkezete és a címzett, így a lakóhelyéhez legközelebb fekvő hitelszövetkezet útján kapja meg a hazaküldött pénzt.

A földművelésügyi minisztérium, amint a fentiekből is látható, a legpontosabban megállapította és a legolcsóbb átutalási eljárást biztosította a magyar mezőgazdasági munkások részére.

Megjegyezzük, hogyha valaki a saját részére kívánja a pénzt gyümölcsöt, azt is megteheti és pedig úgy, hogy abba a névgyűjteménybe, amit a pénz hazaküldése alkalmával a munkaadónak átad, a hitelszövetkezet nevét írja be és külön is ír a hitelszövetkezetnek, hogy a pénzt saját nevében a szövetkezetben óhajtja kamatoztatni.

Hol kaphatnak a munkások felvilágosítást Németországban?

Közöljük magyar munkástevéreinkkel, hogy a magyar királyi kormány, mint tavaly, az idén is, lelkesen hivatalt létesített a berlini m. kir. konzulátus mellett, munkástevéreink lelki gondozása érdekében és esetleges panaszai elintézésére. A m. kir. konzulátus mellett működő munkásvédő iroda címe:

KONSZULAT BERLIN, S. W. II., DESSAUER-STRASSE 28—29.

Mondanunk sem kell talán, hogy munkástevéreink csak valóban komoly ügyekben forduljanak panaszaiikkal az irodához. Ezekben a

levelekben mindenki közölje nevét és pontos címet. Névtelen levelekben közölt ügyekkel az Iroda nem foglalkozik.

Szalonna-, tarhonya- és borrendelés

A német kormány hozzájárult ahhoz, hogy ebben az évben is vámmentesen szalonnát kaphassanak a magyar munkások, sőt ezenkívül ezidén azt is megengedte, hogy tarhonyához és borhoz is vámmentesen jussanak.

Fejenként és havonként 5 kg szalonnát, 4 kg tarhonyát, 5 liter bort lehet rendelni a Hungaria szövetkezeti központ németországi kirendeltségénél, amelynek címe a következő:

TRANSDANUBIA, BERLIN, BRÜCKENALLEE 36.

Magyarul lehet rendelni. A megrendelés úgy történik, hogy valaki összeírja a csapatból, hogy mennyi szalonnára, tarhonyára és borra van szükség és ezt közli a fenti címmel.

A szalonna ára kg-ként 1.45 márká; a tarhonya kg-ként 68 pfennig; a bor literje 59 pfennig; az összeget a rendelés alkalmával kell fenti címre beküldeni.

Ebben az árbán már benne van a szállítási költség is, úgyhogy az átvételeket már semmiféle egyéb költség nem terheli.

Mennyi bélyeget kell ragasztani a haza írott levélre és levelezőlapra?

A Magyarországra küldött levélre Németországban 20 pfennig bélyeget kell ragasztani, a levelezőlapra 10 pfennigese.

A felsorolt tudnivalókat és utbaigazításokat minden munkástevéreink jól jegyezze meg magának, mert csak így tudja elejét venni a bajnak, tanácsalanságnak és esetleges kellemetlenségnek. Legjobb lenne, ha

ezt a tudnivalókat tartalmazó külön lapot a munkáscsapat valamelyik tagja elténné és gondosan megőrizné, hogy mindenkor kéznél legyen.

Természetesen lapunk hétről-hétre közölni fogja a további tudnivalókat és mindazoknak, akik levélben fordulnak hozzánk, az Üzenetek rovatban a legteljesebb készséggel rendelkezésére állunk.

Munkástevéreinknek erőt, egészséget, munkabírást és sok sikert kíván szívvelyes üdvözléssel a

VASÁRNAP szerkesztősége Budapest, V., Báthory-u. 24.